PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XV ЧЕРВЕНЬ, 1974 ЧИСЛО 6

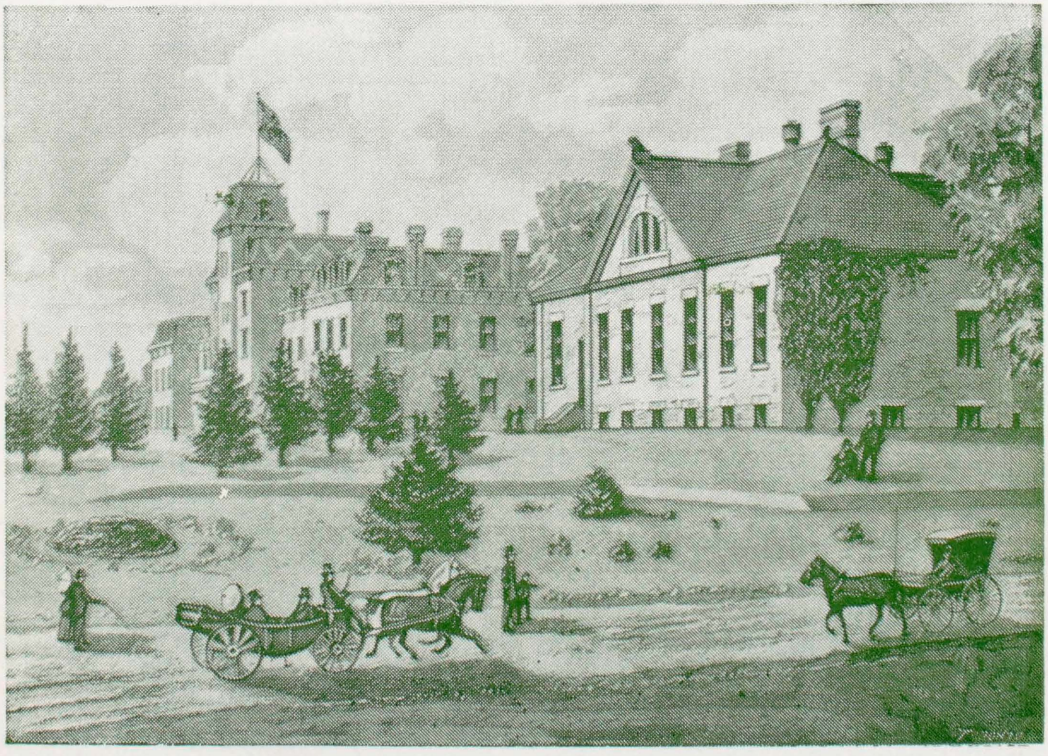

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XV ЧЕРВЕНЬ, 1974 Ч. 6

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 6 JUNE, 1974 VOL. XV

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$6.00
Передплата до інших країн	6.00
Поодиноке число	60

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

Subscription in Canada	$6.00
Subscription in other countries	6.00
Single copy	60

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

В ЦІМ ЧИСЛІ:

	Стор.
С. Стечишин — Актуальні проблеми	1
Л. Дібел — Етнічні публікації	2
Б. Гнатиків — Учительська праця в дошкіллі	3
Резолюції 2 СВОС СКВОРади	4
Для обміну думок	5
Канада — вона ваша	6
Ю. Лащук — Мандрівка в минуле	7
А. Курдидик — Старі Фотографії	10
Є. Білич — Засжулене вшанування	12
Л. Мосендь — Засів	13
L. Kasianchuk — "Women in Other Countries"	15
Відділ для дітей	18
НК. — Про одну з піонерок громадського руху	19
Н. К. — Відійшла одна з провідних	21
Квіти незабутнім	22
Громадська і родинна хроніка	23
Річні звіти	29
Домашнє господарство	32

НА ОБКЛАДИНЦІ:

ОНТАРІЙСЬКА СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКА КОЛЕГІЯ відзначає цього року своє століття. Це найбільша сільсько-господарська колегія у Британському Коммонвелті. На світлині — перша лабораторія колегії, у віддалі Джонсон Голл (приблизно 1885 р.).

ВИДАННЯ, ЩО ЇХ МОЖНА НАБУТИ У ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

1. Батьки і діти — Т. Горохович	$ 1.00
2. Блискуча Зоря (про княжну Анну) — Митр. Іларіон	$ 0.50
3. Вибране — Г. Мандрика	$ 1.50
4. Видатні жінки України — Н. Полонська-Василенко	$ 6.00
5. Да Девелопмент оф Юкраінян Класикал Мюзик — Д. Козій	$ 0.50
6. Довідник про Союз Українок Канади	$ 0.10
7. Листки узорів з мистецької книжки (хрестиками, яворівкою, низин.)	$ 0.25
8. Дорогами сорокріччя — Н. Когуська	$ 1.50
9. Збірка мат. на 100-річчя з дня нар. Л. Українки	$ 2.50
11. Навчаймо дітей укр. мови — Митр. Іларіон	$ 0.20
12. На крилах пісень (пісні з нотами на слова Л. Українки)	$10.00
13. На роковини І. Франка	$ 1.00
14. П'єси для молоді	$ 2.50
15. Програма на свято матері	$ 1.50
16. Програма на свято книжки	$ 1.00
17. Програма для садочків	$ 1.50
18. Програма для Мол. Відд. СУМК	$ 2.00
19. Програма на свято Л. Українки і О. Кобилянської	$ 1.00
20. Про життя і творчість О. Кобилянської	$ 0.50
21. Підручник для Надзірної Ради Мол. Від. СУМК	$ 7.00
22. 50-річчя здобуття громадських прав — Г. Янішевська	$ 0.75
23. Релігійні мотиви у творах Л. Українки — Н. Когуська	$ 0.50
24. Статут Союзу Українок Канади	$ 0.25
25. Твори Л. Українки (в англійській мові) — КУК	$ 7.50
26. Три сильветки — Л. Білецький	$ 1.50
27. Українська господиня (куховарські приписи, старе видання)	$ 0.50
28. Українські коляди (з нотами) — С. Яременко	$ 0.75
29. Українська жінка в хореографії — М. Пастернакова	$ 3.00
30. Чверть століття (історія СУК), тверда оправа	$ 2.50
31. Чверть століття (історія СУК), м'яка оправа	$ 1.50
32. Чарівний діямант — М. Погідний-Угорчак	$ 2.00
33. Юкраінян Ембройдери	$ 6.00
34. Юний Скоморох (п'єси для молоді)	$ 6.00
35. Я вернуся (стрілецькі оповідання) — О. Крамар	$ 0.50
36. Українські хресні імена (в англійській мові) — Р. Гаюк	$ 1.00

Також на складі маємо:

Візитівки (плейс карс) зі смолоскипом (тузин)	$ 1.00
Жетони з портретом Л. Українки	$ 0.25
Конверти з листовим папером, що на ньому смолоскип (тузин)	$ 0.75
„Смолоскип" — відзнака Союзу Українок Канади	$5.00
Срібні ложечки зі смолоскипом	$6.50

Адреса Централі:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
A25, 11024 - 82 Avenue
Edmonton, Alberta, Canada
T6G 0T2

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

Vol. XV ЧЕРВЕНЬ, 1974 ЧИСЛО 6

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАШОГО ЖИТТЯ

Поміщуємо замість редакційної цінну промову, що її виголосила авторка в радіопрограмі Західньої Епархії 5 травня ц. р. через радіостанцію Сі-Кей-Ю-Ей в Едмонтоні.

Редакція.

Сучасний вік замітний швидким темпом різних змін життя. На наших очах змінився характер українського життя і в Канаді, і скрізь, де осілися українці. З цими змінами в'яжеться хронічна проблема відчуження від українства нашого молодого покоління. Ця проблема нас турбує, і ми шукаємо способу як зберегти українську національну ідентичність, щоб забезпечити наше майбутнє.

В канадських умовах українська молодь формує свій світогляд у неукраїнських школах і постійно підлягає тискові чужої культури, а з того бувають некорисні наслідки, до яких належить затрата рідної мови і відчуження від українства. Беручи до уваги, що ми не можемо відгородитися від впливів канадського життя і жити виключно своїм власним українським життям, тому мусимо знайти спосіб, як гармонійно поєднати рідну культуру з культурою країни, в якій живемо. Ця проблема особливо сьогодні актуальна, бо молодь, не маючи тривких вироблених засад хитається і запитує — „Нащо мені українська мова в Канаді? Що мене обходить Україна? Канада мій рідний край".

Дуже часто такі питання висять у позітрі без відповіді. А в нас повинен бути на цю справу засадничий погляд і готова відповідь.

Хоч ми живемо в Канаді третім або й четвертим поколінням, наше коріння запущене в Україні. Нас в'яже спільна нам усім українська духовість, що розвивалася довгими віками та витворила в нас особливі нам питомепності української психіки, української ментальности і своєрідного світогляду. В нашій душі живе відгомін минулих поколінь і виображує наше національне **„Я".** Сама природа вложила в нас расові первні і ми їх змінити не можемо. Ми є тим, чим ми є, і нічим іншим бути не можемо. Тому не можемо втікати від себе і відкидати наше минуле та казати — „Що мене Україна обходить. Я не маю ніякого відношення до України". Це було б запереченням нашого власного **„Я".** Це зробило б нас сиротами, без батьків, без роду. Українська народна спадщина нам потрібна. Вона дала нам у Канаді здоровий ґрунт розвивати своє життя й творити нові культурні надбання завдяки чого ми здобули собі повагу й признання.

І саме це повинна знати наша молодь. Повинна вона знати, що хто втікає від себе, від свого народу, від свого духового коріння, той себе збіднює, той відкидає ті високі якості, що роблять людину повноцінною. Відчужена від рідного ґрунту людина не може видати з себе нічого великого, нічого творчого, нічого геніяльного, бо творчість і геніяльність не можуть зродитися з порожнечі.

Цю істину треба нам постійно проповідувати і підкреслювати, щоб вона стала в нас засадою нашого життя.

Наша власна гідність вимагає від нас цікавитися країною наших батьків і прабатьків. Подумаймо, якби то було, якщо б на наших очах грабіжники обкрадали хату нашого батька й матері, над родиною знущалися, а ми на крик батьків — **„рятуйте!",** байдуже на це дивилися, бо в нас є своя хата, отже яке нам діло, що там десь діється. Таке відношення було б дуже негідним. А саме так діється в Україні. Її грабують, її історію фальшують, її зробили підлеглою колонією Росії, над людьми знущаються. Український народ не має до кого звернутися за порятунком, тому звертається до нас, до своїх дітей і благає нашої допомоги.

Ми можемо допомогти українському народові на рідних землях нашим вільним голосом. І ми мусимо бути його речником перед світом в його змаганнях здобути самостійне державне життя. Цю думку вміло висловив бл. п. Іван Сирник на Світовому Конґресі Вільних Українців у Нью-Йорку 1967 року такими словами — **„ПРОПАҐУВАННЯ ІДЕЇ СУВЕРЕННОСТИ Й СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ** — це накращий дарунок, який ми можемо принести свому народові".

Наша допомога Україні повинна йти шляхом журналістики, наукових праць з історії, літератури, антропології, політики, як і теж шляхом викладів на університетах, щоб ширити правду про Україну. Але це мусить бути на високім рівні. Такими обов'язками повинна зайня-

ЕТНІЧНІ ПУБЛІКАЦІЇ – ЖИТТЄВА ДОРОГА ДЛЯ КАНАДИ

Лінда Дібел
Квебекський кореспондент Канадської Сцени

Антін Бартзакос не провів святкового сезону на дозвіллі близько Парк Авеню, вище Сент Віятер, у грецькій громаді Монтреалу. Натомість він організував нову етнічну газету **Вісник,** яка має появитися на початку нового року. Як головний редактор, продавець технічний редактор, керівник відділу оголошень і тиражу цієї нової грецької газети, Бартзакос буде ще одним життєвим звеном для греко-канадської громади. Багато інших чоловіків і жінок у Монтреалі працюють в газетах, видаваних різними мовами. Вони є життєвими дорогами Канади до тисячів іміґрантів, які не читають ні англійською, ні французькою мовами. У Квебеку є понад 15 чужомовних газет дванадцять з них є членами Етнічної Асоціяції Преси Квебеку. Як Спеціяльний Сенатський Комітет для Засобів Масового Зв'язку зазначив, мало канадців поза етнічними громадами інтересується тими публікаціями, але тільки запитайте чоловіка як Корніліос Торданідес про газету, яку він читає, **Греко-Канадська Трибуна.** „Якби я не мав можливости читати газету у своїй рідній мові, як міг би я знати про багато різних речей, які є важливими в моїм житті?" питає він. „Для мене пізно вчитися читати іншою мовою, але це не повинно означати, щоб я не знав, що діється". Торданідес має 38 років і живе в Монтреалі 10 років. „Я хочу кращої будуччини для своїх дітей", каже він. Без своєї грецької газети, він пропустив би повідомлення про такі важливі справи як розпорядки уряду про іміґрантів і зміни орендної плати в кодексі Квебеку. Очевидно, його діти не будуть так тісно зв'язані з грецькою громадою, вони будуть користуватися англійськими і французькими газетами, але в міжчасі, більшість монтреальських греків здана на вісті в їхній рідній мові.

А в той сам час, ті газети з малими бюджетами стоять перед перешкодами, які, можливо, можуть їх убити. Нік Чамарра, видавець **Іль Чіттадіно Канадезе** з 50,000 тиражу, говорить з серцем про проблеми з якими він зустрічався в минулих двадцятьох роках. В Монтреалі начисляється: приблизно 300,000 італійців, каже він, і все ж його газета не може знайти оголошень, бо ті які дають оголошення імовірно вважають, що ті люди не є важливі. „А оголошення уряду є мінімальні. Ми одержуємо денно тонни пресових повідомлень з Оттави, Квебеку і Монтреалу, і коли ми є добрі для новинок то чому ми не досить добрі для оголошень?"

„Я не можу нехтувати урядовими виданнями, тому, що вони важливі для тих людей, які є також платниками податків і мусять бути поінформованими. Але спорадичні оголошення є глумливими і дискримінаторськими", каже Чамарра, підприємство якого вдержується при житті завдяки подорожній аґенції.

Д-р Йосип Каґе, президент Асоціяції Етнічної Преси Квебеку і впродовж 20 років редактор **Jewish Immigrant Aid Society News** (Газети Допомогового Товариства Жидівським Іміґрантам), висловлюється про етнічну пресу як про „школу без стін". Завдяки їй Канада є інтерпретована читачами і ціль є дуже ясна.

„Ті газети", каже д-р Каґе, вдержують певну групову колегію в кожній групі, а це важливе .Психологічно, вони дають корисне прийняття себе самих, кожному іміґрантові, тому що його коріння цілковито знищене. Це почуття приналежности".

Читацька публіка дуже різниться від тієї, яка читає **La Presse** або **Gazette** або **Montreal - Matin.** „Тому, що більшість етнічної преси доручує пошта. Раз вона прийде до дому, всі в родині повинні її прочитати, а тоді довгий час з любов'ю згадувати. Її читають від першої до кінцевої сторінки".

Д-р Каґе працює над розв'язкою деяких основних проблем етнічної преси, головної підтримки одного з трьох канадців, які не є ні англійцями ні французами. Він має повну надію, що концесії будуть зроблені. „Засяг дії етнічної преси Канади не повинне бути недоціненим", каже д-р Каґе.

тися наша освічена молодь, що добре володіє англійською мовою. До виконання такої місії молодь мусить належно приготовитися.

Розглядаючи критично наше життя, бачимо, що збереження нашої національної самобутности являється актуальною справою дня і цій справі треба вчасно віддати якнайбільше уваги, бо пізніше може бути запізно.

Савеля Стечишин

Людина, яка думає тільки про себе не може бути щасливою. Хочеш жити для себе, живи для інших.

Сенека.

Богданна Гнатиків

УЧИТЕЛЬСЬКА ПРАЦЯ В ДОШКІЛЛІ

Вислання дитини у школу — це превелика подія в її житті. Перші враження і переживання такої небуденної події як „перший день" у садочку чи клясі залишають у дитини глибокі, не раз незатерті сліди, які корисно позначуються в її духовому рості й розвиткові. Ставлення дитини до навчання в її пізнішому віці може бути прямим наслідком саме цих її перших вражень із садочка чи першої кляси.

Тому відповідне уложення пляну праці і приготування підходу у переведенні програми для дошкільнят зумовлені багатьома основними вимогами:

1) належного знання і зрозуміння для даного періоду розвитку й росту дитини;

2) індивідуального зрізничкування знання виховних засобів відповідних до даного віку;

3) підібрання відповідного підходу і посібників, які допомогли б кожній дитині розвинути якнайкраще її здібності та потенціяльні можливості.

Яка б не була стадія розвою дитини, який би не був притаманний спосіб думання в дитині, які б не були в неї навики чи поведінка — вчителька приймає кожну дитину як повноцінну істоту, варту пошани. Очевидно, що вчителька здає собі справу з того, що потреби кожної дитини мусять, чи повинні бути заспокоєні у спосіб, який вдіповідатиме її здібностям, духовим вартостям і виховним цілям. Дитина повинна відчути, що вчителька-вихованиця тішиться її присутністю в групі, розуміє її і належно доцінює.

Хоча вимоги суспільного житят міняються, учителька завжди буде свідома того, що основні потреби залишаються незмінними: потреба самопевности, приналежности до групи, осягів, різнородности переживань і вражень та потреба любови. Ці потреби повинні бути заспокоєні, якщо розвиток дитини має йти нормальним і позитивним шляхом і якщо допомагаємо їй належно зустріти нові вимоги життя.

Вчителька свідома ваги свого завдання, а саме — приготовити дитину до життя у спільноті. А здібність цю розвинути можна тільки у групі при спільній грі й праці з іншими дітьми.

Є моменти, в яких учителька відіграє важливу ролю у наладнанні співжиття дитини в групі та й зрозумінням ситуації відповідно керує і допомагає дітям розуміти правила доброї поведінки. Ясно, що бувають моменти, що в них учителька мусить ставити ясні вимоги мусить визначити межі дозволеного, зокрема при спільних зайняттях, коли самі діти не потрапляють, чи неспроможні контролювати свою поведінку. Але навіть у випадках, коли безпосередня директива чи інтервенція вчительки не є потрібна — її роля — сама її присутність дає дітям вдоволення, почуття безпеки, яке дитячий гурт відчуває через присутність у ньому дорослої особи.

Товариське співжиття групи 5-літніх дітей не так легко наладнати, як це декому здається. Кожна дитина різниться одна від одної, кожна з них потребує іншого протягу часу, іншого досвіду, щоб зрозуміти своє довкілля й себе в ньому. Тому програма виховання в дошкіллі повинна передбачувати багато різних нагод і різних можливостей включити дітей у збірні зайняття і таким чином пристосовувати їх до життя в спільноті. Відповідним підходом треба призвичаювати дітей до того, що можна співжити без гніву, бійки але теж і не зрікатися належних прав для себе.

Крім цього діти мусять призвичаїтися до порядку, мусять зрозуміти вимоги чемної поведінки, розвинути почуття ввічливости, товариських форм і уважливости. Цих властивостей дітям потрібно не тільки тому, що „так треба", але в першу чергу тому, що такі є вимоги життя і що з ними, з цими властивостями, дітям буде краще в житті.

Учителька мусить бути свідома, що важливість її ролі не в тому, що вона навчає, але в тому, чого вона навчить дитину. Дитина вчиться своєю співдією і своєю настановою до довкілля. Навчання для дитини є активним, дослідним процесом. Багатство дослідів у великій мірі залежатиме від обстановки, від обладнання приміщення. Тому кімната зайнять дошкільної групи повинна бути відповідно влаштована. У ній мають бути речі і посібники які розбуджують дитяче зацікавлення, підказують дітям ставити питання, які в свою чергу улегшують відповіді і помагають доходити до

(Докінчення на ст. 20).

РЕЗОЛЮЦІЇ

2-ої СВІТОВОЇ ВИХОВНО - ОСВІТНЬОЇ СЕСІЇ СКВОРади, що відбулася в рямках 2-го Світового Конґресу Вільних Українців, 28 і 31 жовтня та 1 листопада 1973 р.

1. Сесія схвалює доповнити дефініцію Українського Виховного Ідеалу, прийняту на 1-шій Сесії ширшою інтерпретацією. Необхідним є спопуляризувати ідею координації українського освітнього відтинка, тобто ідею СКВОР-и, у пресі.

Пророблену працю Науково-дослідної Комісії Сесія уважає доцільною і корисною; тому треба поширити її на кожну країну української діяспори, а її матеріяли допоможуть увести в життя Українську Виховну Систему.

2. Сесія закликає представників організацій — членів СКВОР-и, пожвавити активність і співпрацю на їх терені. Сесія уважає необхідним створити у СКВОР-і комісії праці для поодиноких ділянок виховання і навчання. До праці у цих комісіях закликаємо не тільки учительські організації але й фахівців окремих ділянок.

3. У реалізації виховного ідеалу як першу справу Сесія бачить потребу упорядкування відтинка релігійного виховання; з цим зв'язані такі основні проблеми: 1) програма навчання релігії у школах, 2) виготовлення відповідних підручників 3) вишкіл відповідних учителів — катехитів та світських учителів (де священиків нема).

а) У зв'язку з повищим Пленум Сесії стверджує необхідність у виховно-освітню систему покласти українську християнську основу, закріплену в нашому народі з княжої доби, яка забезпечує живучість нашому народові.

б) Пленум зобов'язує Провід СКВОР-и звернутися до Українських Церков з проханням якнайшвидше дати шкільництву програму навчання релігії українською мовою та програму релігійного виховання у молодечих організаціях.

4. Для успішної дії СКВОР-и Пленум уважає необхідним, щоб у Президії СКВУ був її представник. Цього вимагає характер дії СКВОР-у та важливість виховно-навчальної проблематики.

5. В осідку СКВУ (чи там, де буде більшість членів проводу СКВОР-и), необхідно створити оперативний осередок для справ української освіти й шкільництва. Крім того одночасно в окремих країнах повинні розгорнути свою діяльність СКВОР-и. Створення сітки СКВОР-и та уможливлення її дії Сесія визнає справою першої ваги. Їй повинні ми присвятити найбільше уваги та засобів.

6. СКВОР-а повинна діяти за пляном ближчого і дальшого майбутнього. Першим до полагодження уважається справи: 1) усучаснення програм навчання та уніфікацію їх там, де це можливе і доцільне; 2) уніфікація шкільної системи та її належне упорядкування; 3) уможливити учителям допомогу у формі постачання навчальними посібниками, досвідом учителів та виховників в окремих країнах та ділянках; 4) про успхи культурно-освітньої праці окремі країни обов'язково звітують найменше один раз в році.

7. Вишкіл кадрів для виховно-освітньої діяльности — це особливо пекуча проблема. Тому треба поширити усі досі практиковані форми вишколу у кожній країні. Створити при УВУ педагогічний інститут, а в ньому щоб була змога вишколюватись не тільки учителям, але й фахівцям окремих ділянок загально-громадського життя (інструктори табірництва, канцелярійні сили, редакційні техніки тощо).

8. Сесія вважає потрібним довести до закінчення справу узгіднення правопису та дати до вжитку школам і редакціям.

9. В організаційну схему шкільництва увести досвід Німеччини із заочним навчанням предметів українознавства, Інтернату та виховних інститутів-гуртожитків для студентів, що успішно діють у Канаді.

10. Сесія доручає КВОР-ам організувати доповняльні до середньо-шкільної системи курси українознавства академічного типу, щоб у них була змога дати старшій молоді знання про Україну на вищому рівні та зокрема знання про сучасну Україну.

11. Сесія уважає, що для забезпечення кадрами провідників нашого шкільництва та виховання необхідним є створення української середньої школи.

12. Пекучою справою є випрацювання системи ,підручників, та вишкіл учителів для навчання дітвори й молоді, яка не говорить українською мовою. Їх охоплення системою українського шкільництва та виховання — це наше , бути — чи не бути".

13. Сесія закликає працівників пера, поетів, письменників посилити свою творчість у напрямі заспокоєння потреб дітвори і молоді, даючи їй літературу з сучасною тематикою і проблематикою, близькою їй. З другого боку культурно-освітні працівники, учителі завжди повинні

тримати живчик на плеканні культури українського друкованого слова, а дитячої книжки зокрема.

14. Для забезпечення ефективности в праці заспокоєння потреб діяспори у шкільництві та культурно-освітній і виховній праці необхідно поставити школи на певній матеріяльній базі дати їй організаційну оперативність у формі покликання до життя централі Рідних Шкіл у системі СКВОР-и.

15. Для забезпечення розвитку й ефективности праці українського шкільництва увести в життя РІДНУ ШКОЛУ як централю українського шкільництва, виховання й освіти в українській діяспорі.

16. Прийняти як основу напрямні Української Виховної Системи, доручити реалізувати її в житті доповнюючи їх новим, що приносить життя.

17. Сесія Дошкілля уважає основою виховання української людини є українське дошкілля — українські світлички, що в них дитина вже від третього року життя живе в українському середовищі, плекаючи українську духовість.

18. Сесія Дошкілля уважає, що світлички для виконання свого завдання та ефективної праці, мусять мати: а) зрозуміння батьків; б) відповідно уладжені до сучасних вимог дитячі світлички; в) відповідно до навчання вишколений учительський персонал; г) та зрозуміння і підтримку українського громадянства, як в матеріяльному так і моральному аспекті

19. І тому Сесія Дошкілля закликає українські родини всіх країн поселення, а головно матерів подбати щоб кожна українська родина ставала членом української виховної системи, якої підставовою клітиною є українська світличка.

20. Сесія свідома ваги і відповідальности українських жіночих організацій у виховній дії, закликає складові організації СФУЖО та інші жіночі організації, чи шкільні установи посилити організацію світличок і курсів учительок дошкілля у країнах свого поселення.

21. Сесія закликає організації, членів Світової Ради Дошкілля і крайових Осередків Дошкілля підтримати Світову Раду Дошкілля своєю співпрацею та матеріяльною поміччю, яка уможливить координаційну і програмово-видавничу діяльність Світової Ради Дошкілля.

ДЛЯ ОБМІНУ ДУМОК

Шановна Редакціє!

Прочитуючи журнал „Промінь" у числі з квітня мене зацікавив заголовок „Для обміну думок". Це мені подобається, бо вірю, що в нас є багато жінок, які раді б поділитись і своїми думками і своїм досвідом з минулого. Наш нарід створив багато ріжних звичаїв, леґенд, переказів та пісень які існують вже довгі сотні літ. Деякі з них дійшли і до наших часів, інші затрачуються. А в тих переказах, байках, леґендах є багато історичної правди. І ото мені схотілось написати дещо як то в наших сторонах в Україні шанували свято св. Івана.

Отже старші люди не кушали черешень до дня св. Івана тому, що вони вірили, що тим вони роблять кривду померлим, бо вперед треба було дати за померлих. Напр. як нарвали у своїм саду, або купили черешень, то вперед мали дати комусь за померлих родичів чи когось з родини і щойно тоді самі їли. Вороження не робили, лише дівчата до схід сонця вставали, ішли в ліс, або в загороди, збирали зілля, а на Петра і Павла святили в церкві. Ще є така приповідка — , На Івана зілля збирала, на Петра святила, а по Петрі в дві неділі голову завила". Цеб то вийшла заміж. На день Петра і Павла пекли у нас періжки з сиром і кропом.

А тут ще дещо про гаївки чи гагілки. Не всюди їх однаково співали, але звичай був майже всюди однаковий. Сходилися під церкву дівчата, хлопці і діти. Приходили й старші, але участи в хороводах не брали, лише приглядалися та очікували на Вечірню. Молодь співала, виводила гаївок як „Зелені огірочки", „Горобчики", „Так сіють мак" та багато „Веснянок".

Співали також „Зельмана", а потім заборонили його співати

„Їде, їде Зельман, їде, їде його брат
Їде Зельманова і вся його родина".

Священики почали були заказувати співати „Зельмана" тому, що та гаївка була створена за часів панщини. Пани мали власть над селянами і церквами, самі не хотіли тим клопотатися і віддали церкви в аренду жидам, які мали ключі від церкви. Люди сходилися на Вечірню і чекали на Зельмана, жида, щоб він відомкнув церкву.

Подала **Гафія Янішевська,**
Едмонтон.

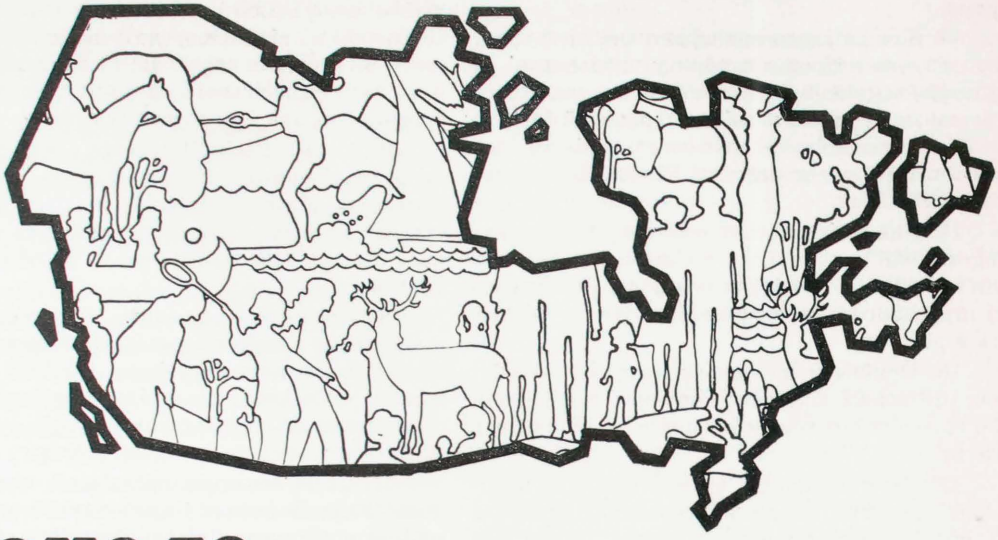

Канада
Вона ваша
Відвідайте частину її
Цього літа

Канада. Це земля, яку ви вважаєте за свою власну. Це земля, яку ви взяли для поколінь, що слідуватимуть після вас. Вона на вас чекає. Тепер.

Цього літа відвідайте частину Канади й самі побачте, яка це прекрасна країна — її озера та чисті річки, дикі гори, багаті лісипарки, кипучі міста та мирні села. Пригадайте колишні дні Канади в її багатьох історичних місцевостях.

Вам навіть не потрібно подорожувати далеко від вашого порогу. Коли ви відкриєте частину Канади, ви відкриєте частину свого я.

Canadian Government Office of Tourism
Office de tourisme du Canada

Ю. Лащук

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО

МАНДРІВКА В МИНУЛЕ

Українська кераміка — одне з яскравих явищ у світовому мистецтві. Вона творилася віками і зусиллям тисяч відомих і невідомих талантів, видала такі скарби художньої культури, такі перлини людського генія, які можна зрівняти хіба що із скарбами української пісні. Проте, на відміну від пісні, яка здобула собі визнання і популярність на всіх континентах, народна кераміка, її надбання ще мало відомі широкій громадськості.

Як кожне культурне явище, наша кераміка має своє велике минуле. Заки розповідати про те, як в щоденній праці, в творчих пошуках великого загону сучасних гончарів виникають найновіші досягнення наших днів, слід зупинитися над тим, як зароджувались і зростали вікові художні та технологічні традиції.

Дуже важливою обставиною є наявність великих покладів різноманітних глин. Це обумовило загальний розвиток керамічного виробництва, яке в кожну епоху створювало різні типи ужиткових предметів.

Коли звернутися до даних археології яку Тарас Шевченко називав „таємничою матір'ю історії", то довідаємося, що керамічне виробництво на території України зародилося ще в сиву давнину.

Первісний керамічний посуд був гостродонним. Це вказувало на відсутність столу в побуті людей. Предмети ліпилися вільноруч, мали товстезні стінки і служили для зберігання зерна. Їх випалювали не в спеціяльних печах-горнах, а на полум'ї багаття. Проте, незважаючи на технічну кволість, мистецький хист виразно виявив себе в помітних відмінностях форми посуду, в способах орнаментації, в загальній композиції. Ці художні ознаки формувалися поза зв'язком з характером виробничої діяльності і є передусім відображенням духовної культури окремих племен, їх намагання створити перші художні та магічні символи.

Щоб не зупинятися докладно на різноманітних видах стародавньої кераміки, зосередимо нашу увагу лише на розгляді кількох найцікавіших її сторінок.

Виключно яскравим мистецьким явищем є т. зв. трипільська або мальована кераміка епохи міді (2500—2000 р. до н. е.), поширена в лісостеповій та степовій смугах Правобережної України, споріднена за своїм стилем з тогочасною керамікою берегів Егейського моря. Люди цих перших замлеробських племен ліпили посуд ручним способом, випалювали його вже у спеціяльних гончарських печах. Велика різноманітність і чітке художнє обличчя притаманні трипільській кераміці. Закритий посуд має здебільшого форму, силует якої нагадує зрізаний ромб чи квадрат, а саме: від малого дінця здіймаються рівні стінки злам. Звідси прямують назад до центру, де завершуються вінцями.

Крім посуду ужиткового характеру, що служив для зберігання зерна та харчів, виявлено шоломовидні та біноклевидні предмети, які могли мати культове призначення, а також скульптурки — фігурки тварин, птахів та людини.

Не менш захоплюючими є розписи трипільської кераміки. Жовто-рожевий черепок малювали кольоровими глинами: білою рудою, інколи й третьою — червоною, тобто тими ж глинами, які нині гончарі звуть „побілка", „описка", „червінка" або „вохра". Основною площею мальованого розпису стає верхня частина посудини та шийка.

Переважає декоративний мотив у вигляді орнаментального фризу, в якому ритмічно чергуються кола, безконечники (меандри), дуги, зубці, гілки сосни, а також „решітка" — смуги паралельних ліній двох напрямків, які перетинають себе. Художня культура митців виявила-

ся в глибокому відчутті ритму, в створенні кольорового контрасту. Високий хист добачаємо і в тонових контрастах, що створювались чергуванням тонких і широких рисок, великих кольорових площин з „прозорими" легкими рисунками.

Споглядаючи на всі ці вироби, завмираєш від захоплення витонченим смаком і величезним художнім тактом митців тієї епохи. Мимохіть дивуєшся, до якого рівня здатна піднятися людська творчість навіть в умовах дуже примітивної технології та найпростішої сировини!

Як бачимо, вже мистець тієї епохи не обмежується відтворенням баченого, а активно розвиває, доповнює дійсність витворами своєї уяви.

У скіфських племен VIII—VII ст. ст. до нашого літочислення знайдено ліплені горщики, що своєю формою схожі на тюльпан, миски із закоченими всередину вінцями, вузькогорлі посудини — корчаги. Характерна риса скіфської кераміки — застосування так званого відновлюючого вогню, при якому червоний черепок набував одностайного сірого кольору. Стосуючи цей спосіб випалювання, неможливо створювати кольорові ефекти, отже всі прикраси були лише рельєфні або тонові.

Грецькі колоністи, які шукали кращої долі за морем, в VII—V ст. ст. до н. е. на узбережжі Чорного моря заснували міста Тіру, Ольвію, Херсонес, Боспор, Пантикапей, де було високорозвинені посудини, в яких перевозили олію та вино. Ольвія славилася виробництвом теракотових статуеток. Тут ,а також в Боспорі, майстри робили поліхромні вази, які після випалу розмальовували казеїновими фарбами. На відміну від грецьких, де панував стиль графічного розпису, тут знаходимо багатобарвні малюнки. Особливістю ваз, виконаних в містах північних берегів Чорного моря, (те, що на них зображені не лише греки, а й місцеве населення.

Ранньослов'янська кераміка першого тисячоліття нашої ери вся була сірого кольору. Характерно, що в II столтті з'являється ручний гончарський круг, який витіснював ліплення посуду. Це означало відокремлення гончарства як ремесла, яким займалися чоловіки, тоді, як ліплення було (і у деяких народів по сьогодні збереглося) справою рук жіночих. За ужитковими ознаками ранньослов'янська кераміка вже поділялася на дві групи: кухонну та столову. Особливо вишуканими були тонкостінні миски, кухлі та широкі вазки.

Прекрасні пропорції, вишукані прикраси свідчать про високу художню культуру, на якій розвивались давньоруська культура і мистецтво, що стали фундаментом культур східнослов'янських народів: українського, російського та білоруського.

Коли зформувалося феодальне суспільство, утворилася Київська держава, почали виникати міста — саме тоді — у IX—X ст. ст. з'являється і міське ремесло. Якщо сільські гончарі задовольняли потреби переважно хліборобського населення, то міські, крім посуду, почали робити цеглу, черепицю, облицювальні плитки, тобто будівельну кераміку. Вони навчилися застосовувати різнокольорові поливи, які значно підвищили естетичну сторону мисок, світильників, рукомийників, а також плиток, що ними вистелювали долівки та стіни храмів, палаців. Майстри Галича поливи не вживали, зате створені ними плитки вкриті рельєфними прикрасами. Тут бачмо зображення грифів, орла (герб давнього Галича), звірів та рослинні орнаменти, наближені до орнаменту графіки XIII—XIV століть.

Дальший розвиток міської кераміки був загальмований татаро-монгольськими нападами XIII—XIV століть. Незважаючи на це, сільські гончарі, як і все хліборобське населення, не припинили виробництва.

Для кераміки після монгольського періоду характерне повсюдне запровадження швидкообертового ножного гончарського круга, що остаточно витіснило ручне ліплення посуду. Змінюється силует горщиків — вони стають ширшими, отримують накривку —„покришку", з'являються ринки ,кухлики та чарки. Як і в попередній період, в XIV—XIV ст. ст. переважала кереміка сірого кольору.

Її, як і раніше, прикрашали рельєфними та тоновими розписами, які тепер стають ніжнішими ,складнішими. Набуває поширення витискування простих мотивів — смужок, зірок, кружечків на сирих стінках за допомогою штампу або орнаментального валика чи зубчастого коліщатка. Не можна не захоплюватись високим смаком, тактом і творчим хистом майстрів, які невибагливими засобами створювали довершені прикраси.

Як колись, так і в наші дні майстри вживають для розпису куряче пір'ячко. Вмочивши його в риденьку фарбу, повертаючи предмет на крузі, виводять на його сирих стінках горизонтальні „смужки", „кривулі". Їх доповнюють рядки крапок, цяток, рисок, сосонок. Понині в біль-

шості гончарських осередків України стосують розписи „опискою" — нескладні у виконанні і ефективні при завершенні художнього обліку неполив'яного предмета.

В XVI ст. міські ремісники починають знов широко застосовувати поливи, які надали нових декоративних якостей високоякісному тонкостінному посудові. Адже предмет, вкритий поливою, не втрачає свого яскравого кольору, не брудниться добре зберігає первісний чепурний вигляд. Застосування поливи відкрило нову еру в художньому оформленні кераміки — підполивних розписах кольоровими глинами.

Залежно від того, як створюється розпис на предметах в українській народній майоліці можна відрізнити чотири техніки. Перша з них — техніка затіків або заливання — вимагає після облиття предмета негайного розпису. Смуги, кривулі, риски чи краплі не лягають на поверхні ,а вгрузають, , вливаються" в обливку і добре поєднуються з нею. Після закладання 2—3-х фарб їх розтягають за допомогою шпильки або дроту, створюючи особливу, властиву лише народній майоліці, систему орнаменту „фляндрівку".

Другий спосіб — це техніка контурного розпису, або ріжкування. На відміну від попередньої ,де тужавіння рідких глин залишає на розпис 3—5 хвилин часу, тут малювати можна без поспіху, бо тло тут не рідке, а підсушене. Спочатку майстер інструментом , ріжком" (натуральний коров'ячий ріг із встромленими в нього соломинками(виводить контур майбутніх зображень, відтак утворені площини заповнює фарбами, і висушений предмет вперше випалюється. Після цього його вкривають прозорою поливою і випалюють вдруге.

Техніка ритування (гравірування) полягає в тому, що предмет з червоної глини вкривається „побілкою", і, коли вона підсохне, шилом створюються потрібні малюнки. Отримані візерунки розписують червоною ангобою річ висихає і вперше випалюється. Після цього оформлення закінчують ще мазки кольорових полив, наступає суцільне вкриття прозорою свинцевою поливою і другий випал.

Остання техніка — це „уріз" або вирізування (сграффіто). Опуклі предмети майстер обливає темною глиною і коли вона висохне відкриваючи ясний черепок. Так виникає кістяк орнаменту, який доповнює ще розпис кольоровими глинами. Річ поливають і ставлять на випал.

Коли глянути на полумиски, тикви, кухлі, чарки та інші столові предмети, виконані майстрами XVII—XVIII столть, не можна не захопитися високим художнім та технічним рівнем цих тонкостінних, часто значних розміром, предметів. Предмети, або їх уламки добре представлені в музеях Києва, Переяслава, Білої Церкви, Чернігова чи Кам'янця, вражають не лише віртуозним виконанням, а передусім, довершеною оригінальною композицією, добірними барвами. Можливо цей, чудово розписаний глиняний посуд, як згадують тогочасні описи, служив гетьману Богдану Хмельницькому, коли він приймав антіохійського патріярха Макарія та інших чужоземних гостей в своїй господі.

Гончарам феодального періоду було також відоме виробництво різних видів будівельної кераміки: вставок, плиток, кахлів і, очевидно, цегли та черепиці.

Загальновідомі керамічні щити, вкриті кольоровими емалями, що прикрашають храми XVII — поч. XVIII сторіч у Києві, Переяславі, Чернігові. В створенні антаблементу та копителей Лаврської дзвінниці (початок XVIII ст.) широко використано великі теракотові блоки з ясно-жовтих київських глин. Герби козацької старшини та панства знаходимо на стінах Софійського собору в Києві, Колегії в Чернігові, Молчинського монастиря в Путивлі.

Складаємо нев'янучий вінок у світлу пам'ять нашого дорогого тата і мужа, бл. п. Корниля Андріящука, який відійшов у від нас у вічність ніколи незабутого 1 червня 1961 року. Цей день був для нас дуже сумний. Замість вінка складаємо $5.00 на журнал „Промінь".

Дружина Марія Андріящук, діти й онука, Ту Гилс, Алберта.

— — — — —

У десяті роковини смерти мого першого мужа і батька, бл. п. Григорія Папіша, який упокоївся 30 травня 1964 року, замість квітів на його могилу складаємо $10.00 на журнал „Промінь".

Докія Черевик і діти — Нестор, Олеся і Одарка, Вінніпеґ.

— — — — —

У п'яті роковини смерти мого дорогого мужа, а синам батька, бл. п. Василя Марковського, який упокоївся 17 лютого 1968 року у його світлу пам'ять складаємо $4.00 на журнал „Промінь".

Дружина Анна Марковська, сини — Петро і Михайло, Едмонтон.

— — — — —

Замість квітів на свіжу могилу у світлу пам'ять бувшої членкині і почесної голови давфинського відділу Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки, бл. п. Марцелі Гаджоси, складаємо на нев'янучий вінок пожертву в сумі $10.00 на пресовий фонд „Променя". Мужові Михайлові і родині висловлюємо наше глубоке співчуття.

ЗА ВІДДІЛ ІМ. Л. УКРАЇНКИ В ДАВФИНІ:
Оля Кізь, голова,
Марія Білоус, кореспонд. секр.

СТАРІ ФОТОГРАФІЇ

Раз на тиждень, на два, заходжу до п-і З., три бльоки від мене. Колись заходив до п-і З. і її чоловіка, відомого і ціненого громадського діяча піонерської доби, що мав ще й дар прекрасно оповідати і про старі часи і про свою працю. Зрештою життя п-ва З. було таке, що не знати, де кінчився він, чи де починалася вона. Обидвоє бездітні (випадок на праці п-і З. в тих далених, „канадо-будівельних" часах і після нього відповідна операція!), вони все своє серце і душу віддали рідній громаді, вони дослівно всі свої заробітки клали в її цілі чи акції, у них велетенська бібліотека і майже всі наші газети. Хоч обидвоє вийшли з галицького села на початку своїх 20-тих років, вони ввійшли своїм трудом, свідомістю і знанням, яке здобували ночами з книжок, аж у нашу верхівку, — їх знайомі не тільки всі передові наші діячі в Канаді й Америці, але й за океаном. Крім хати і кількох соток на похорони у них не було ніколи грошей, бо де треба було дати, п-во З. були і перші і з більшим датком. Потім п. З. захворів, до останніх днів не здавав позицій, дослівно до останньої години цікавився життям своєї спільноти, але врешті смерть перемогла: п-ні З., я, лікар і сестри — всі ми бачили, як тихо і спокійно заснув незабутній Олекса. . .

Потім повторилося сотки-тисячі разів повторюване: На першу вістку про смерть хата не вміщала „приятелів", похорон був з залі дому установи, якій п-во З. віддали пів життя і пів майна, а потім нитки приязні стали рватись одна за одною і врешті-решт залишились тільки кілька. „Цілими днями ніхто не зайде і не телефонує. Найгірше в неділю, бо й вийти не можу, все тяжче мені ходити. . ." — жаліється пані Ганна.

Тому й заходжу, як кажу, раз на тиждень, на два, проміж це іноді телефоную: „Як там, пані Ганно? Тримаєтесь?" А там домовляємось, розсідаємось у кімнаті, де колись стільки проговорили втрійку (як шкода-шкода, що я з цих розмов не робив записок!) — це ж були цілі коментарі до історії українських піонерів та їх страхітливої в той час боротьби за „сурвайвел", за вижити, не зробитись худобою, не накласти на себе руку. А що пані Ганна теж прегарний оповідач і пам'ять в неї — дай Боже кожному, то я вже тепер записую. І те, що вона оповідає про наше затуркане село з кінця 19 сторіччя, і про перші роки в Канаді, і про організаційні шторми та прибої пізнішого часу. Звичайно в час таких розмов доходимо до моменту, коли п-і Ганна каже „Ось я вам зараз фотографію того чи цього покажу!. ." — і з кута висовують її руки два картони. . .

Мати Божа!. . Може ще раз стільки фотографій має наш Осередок Культури й Освіти, може й не має. Мало фотографій покійного Олекси чи моєї співрозмовниці, хоч з тих, які є, видно їх молодість, красу, ясні очі і високі чола, — справжніх орлят свого народу і свого села. Але більшість фотографій з організаційної і громадської праці і більшість з тих старих часів. Гурти, групи, більші і менші, юнаки, дівчата, будинки, сцени, парадні вози, замаєні брами і трибуни, діти з інструментами і в час виступів, якісь збори і віча з промовцями та прапорами. А всі такі цікаві, що в час, коли п-і Ганна шукає і „перевертає" всі, я вихоплюю цю і ту та й перебиваю їй: „А хто це такий, пані Ганно? А де це? Яка це, пані Ганно, імпреза!" І пані Ганна морщить обличчя („Біда з тими моїми очима, все гірше! — каже), приглядається крізь окуляри: „Чекайте, чекайте, зараз-зараз,. ." А тоді або „О це той!" або „Не вгадаю вже! Ніби те, але може бути, що що інше. . ."

Сто разів у час переглядання фотографій у п-і Ганни обертав я більші й менші з них на той бік і даремне шукав, чи не підписав часом покійник Олекса тієї або цієї, — так ні. Напевне йому виглядало це на зайве, бо ж на всіх були його друзі і знайомі (я вже сам пізнаю і знаходжу їх на різних знятках!), у всіх імпрезах брав і він і мабуть п-і Ганна участь. Хто його думав, що така, наприклад, фотографія, на якій я уже пізнав у промовцеві на трибуні д-ра Осипа Назарука, представника уряду Західно-Української Народної Республіки в Канаді, буде ще комусь цікава, або що цей у високому комірці знаний український письменник з Канади, який поїхав в УССР і там пропав, майже незнаний з іншої фотографії, хто знав? „А це я з татом, — каже пані Ганна, коли я чудуюсь прекрасній парі зі старим гуцулом і дівчиною-гуцулочкою в неймовірно гарній і пишній народній ноші, — це я, як їхала до Канади, тато мав тоді вже 62 роки. . ." — і очі в пані Ганни м'якшіють, коли кажу, що рідко коли бачив таке гарне фото.

І на цьому ми могли б закінчити. Бо напевне в сотках українських домів у Канаді є такі самі фотографії, як у моєї знайомої, пані Ганни. І такі самі вартісні, справжні документи до минулого нашого народу в Канаді, яких так по-

трібно буде нашим дітям і внукам та нашим історикам. І напевно всі ці фотографії так само непідписані, як у пані Ганни. А коли пані Ганна піде до свого чоловіка і не буде вже кому навіть частинно сказати, хто та що це таке на цій чи тій фотографії, — їх зберуть та як нецікаву нікому непотріб викинуть на прислівний уже в Канаді „ґербидж". Дослівно: На „ґербидж", бо один мій приятель з такого „ґербиджу" підняв був паспорт Української Держави, а інший приніс цілу течку старих фотографій. Що з того? На одній довга лава хлопців-луговиків, на іншій молодий старшина з якоюсь красунею під руку. Звідки ці луговики? З якого року фото? Чому на фото старшини підписане тільки „мій стрий з Золочева" і. . .

Узв'язку зі 100-річчям Вінніпеґу всі газети, всі виставки, всі книжки друкують, показують людям, пишаються старими фотографіями вінніпеґських постатей, імпрез, будинків. Попадаються десь-не-десь і наші.

Але боюся, що як будемо триматися „традиції" не підписувати свої фотографії, як будемо далі робити те, що зробили золоті мої Олекса і Ганна, — боюся, що не дуже багато будемо могли показати нашим наслідникам і нашим співгромадянам, коли будемо відзначувати 100-річчя українців у Канаді. Боюся, дорогі Читачки „Променя", і рахую, що хоч частинно відвернете від нас цю майбутню ганьбу.

Анатоль Курдидик

КУРІННЯ Й КОХАННЯ

Після наради ми зійшлися в малій кімнатці поруч — і закурили.

— Хочу перестати курити й не можу, — зітхнув секретар ПП.

Всі забалакали про куріння. Мовляв, це й видаток непотрібний, і шкода для здоров'я. А відучитися — ох, це просто неможливо. На тисячу людей, що хотіли перестати — 999 продовжує курити.

— В аптеках продають такі пілюлі, — почав один, а на це другий замахав руками:

— Дайте спокій з пілюлями. — Я пробував, — додав через хвилину, закурюючи папіроску.

Потім говорили ще про інші способи — про застосування сильної волі, гімнастики, переполіскування шлунка, вживання сливок, яець від чорної курки, молока від корови, що не має рога. А коли вже тему — здавалося — вичерпали до кінця, обізвався делегат з ВП:

— Я знаю один спосіб — на сто вдісотків певний...

— Кажіть!! — гукнули всі. — Що за спосіб?

Делегат глянув розмріяними очима кудись в далечінь і, притишивши голос, сказав тепло:

— Кохання.

На один момент усі замовкли. Через хвилину питання посипалися знову:

— Кохання? Жартуєте! Що має — вибачте — як кажуть поляки, пернік до вятрака..."

— А таки має. Зараз вам розповім. Слухайте.

Був теплий осінній вечір, я був тоді студентом. Ми довго ходили в парку. Місяць виплив пізно, але був вже високо, коли ми прощалися. Я взяв її за ручку і легенько притягнув до себе. Її голівка прилягла до моїх грудей. Я нахилився — наші уста зустрілися. „Найдорожча"... — шепотів я, оп'янілий від любові. „Мій"... — чув я, точніше, відчув, що так сказали її солодкі усточка. Зі зворушення я сягнув по папіроску. „Не кури..." почув я тихий шепіт — і в ту саму хвилину пачка „познанських" полетіла в кущі. І — цього вистачило. На другий день я мав іспит. Ви знаєте, що таке іспит? Скільки тоді людина курить? Я однак не закурив! Мало, не тільки не закурив, але — не знаю лише, чи це граматично — але я не закурив з переконання! Я радо не закурив! „Некуріння" стало для мене справжньою розкішшю! Ці два короткі слова „не кури", які прошепотіли дівочі уста, притулені до моїх, визволили в мені таку енергію, що порівняти її можна тільки з енергією, визволеною після розщеплення атомного ядра...

Ця розповідь зробила враження! Надзвичайне! У жінок зволожились очі. Щойно через хвилину я запитав:

— Ну й що? Одружилися ви з нею?

— Еге ж, — відповів фахівець від некуріння.

— І досі не курите?!

— Ні, не курю. Тільки...

— Що тільки??!

— Тільки дружина почала курити... І я не знаю, як її тепер відучити.

П. Щипавка

Складаю китицю квітів на мамину могилу у День Свята Матері і засилаю $5.00 на журнал „Промінь".

Єлена Коваль, Келґари, Алберта.

ЗАСЛУЖЕНЕ ВШАНУВАННЯ

МАРІЯ БІЛОУС

Вже увійшло в життя, що громадські організації відзначують своїх працівників, які віддають свої здібности та свій час у користь даної організації, а тим самим для цілої спільноти.

Таке відзначення улаштувала Манітобська Провінційна Екзекутива Союзу Українок своїй уступившій голові, пані Марії Білоус у Линкольн Мотор Готелі 15 березня 1974 року. Це був спеціяльно улаштований вечір, в честь пані Білоус, на якім Пров. Екзекутива нагороджувала її життєвим членством Манітобської Жіночої Ради.

Відкриваючи програму вечора, голова Пров. Екзекутиви пані Марія Мандзюк привітала пані Білоус як дорогу гостю членкинь-гостей чотирьох відділів Вінніпеґу і Транскони та представниць Манітобської Провінц. Жіночої Ради в особах пані Бравн — заст. голови і пані Сандирс — голови Вінніпезької Жіночої Ради.

Пані Марію Білоус офіційно представила учасникам вечора панна Т. Гаврисишин. У своїм обширнім слові вона з'ясувала заслуги, посвяту і жертвенність пані Білоус, чи то було б на полі організаційнім, церковнім чи загально громадськім.

Пані Марія Білоус вступила в ряди Союзу Українок Канади 1929 року та була взірцевою членкинею без перерви. Впродовж всіх тих років займала різні позиції у проводі організації. Пані Білоус очолювала Манітобську Провінційну Екзекутиву два рази, була окружною представницею на округ Давфин. Займала позицію референтки Фундації ім. Наталії Кобринської при головній центральній управі Союзу Українок Канади. Замешкуючи в Давфині, пані Білоус постійно займала провідне місце у відділі Союзу Українок ім. Лесі Українки як також брала активну участь у ширшім громадськім житті міста Давфину.

Офіційне вручення життєвого членства (шпильки і посвідчення) виконала заступниця голови Манітобської Провінційної Жіночої Ради пані Бравн, яка склала ґратуляції пані Білоус з нагоди такого почесного відзначення та привітала її в рядах відзначених передових членкинь Ради. В імені Вінніпезької Жіночої Ради вітала пані Білоус пані Сандирс та висловила признання Союзові Українок Канади за їх цінну та активну громадську працю не лише у своїй організації в Союзі, але й у Жіночій Раді Канади.

Слідувало слово пані Білоус яка зворушена теплою увагою та змістом привітів склала подяку Пров. Екзекутиві, представницям Жіночої Ради Провінційній і Вінніпезькій та присутнім на залі членкиням - гостям, підкреслила, що оцінюватиме своє життєве членство у Жіночій Раді і відзнаку - символ буде носити з почуттям її високої вартости.

У своїм дальшім слові пані Білоус підкреслила що для неї було великою приємністю співпрацювати з членкинями Пров. Екзекутиви, як і в Союзі Українок Канади взагалі. Все це давало їй можливости пізнати потреби організації та її проблеми, які дуже часто виринають з певних причин та обставин. Радіє тим, що могла своєю участю вкласти і свою цеголку і бодай частинно прилучитись до дальшого зросту організації.

До збагачення вечора причинились концертові точки що вплітались у програму: Пані — добр. Юстина Лучак чудово проспівала дві пісні: Шевченкову „Чого ти ходиш на могилу" і друга народня „Мила моя" при акомпаніяменті пані Галі Балас і жіночий хор при відділі ім. Л. Українки під управою пані Олі Завісляк відспівали чотири пісні під акомп. панни Наді Шкварчук.

По цім для розваги і приємности слідував загальний спів народніх пісень супроводжуваний добр. Ю. Лучак. Присутні на залі в числі 75 осіб проводили цей вечір в приємній і дружній атмосфері вшанували своєю присутністю і співом одну з провідних членкинь Союзу Українок Канади, пані Марію Білоус.

Є. Білич.

Леонід Мосендз

ЗАСІВ

ПОВІСТЬ

(Продовження)

І Ніно відчуває, що вже не втримається в хаті. Він нашвидку відбуває сніданок і радісно спостерігає, як вітер привернув знова батьковим очам блиск, матері — її всякденну балакучість, Гафійці — її дзвінкий сміх. Останній ковток і хлопець прожогом вилітає на двір. Він ще не знає, що буде робити, але певен, що піде далеко, далеко! Піде за вітром за вихром, щоб там десь, на його буйних путях, відшукати шляхи до забутої України. Він піде сам один, лише з патлатим Бровком, що й йому вітер нашепотів якихось таємничих обіцянок.

Ніно поволі відчипляє від ланцюга Бровкового ошийника, прив'язує до нього мотузок і зашморгує собі за руку. Вуглястий Бровко тихенько скавулить від радощів, скажено вимахує хвостом, лиже хлопцеві руки й штовхає йому під пахву свою кудлату голову. І нараз вільні й радісні, підштовхнені в спину прудким подувом, вибігають змовники за ворота.

**
*

Куди податися. У поле, на левади, на горби? Ні, до Дніпра, до сталевосірої тепер річки, що мабуть кипить, піниться й скаче на береги, які не пускають її навздогін за вітром.

Нінові рішуче заборонено ходити самому на беріг Дністра. Шлях веде через місто, дитині бозна-що може статися. Так само заборонено йому відв'язувати й брати з собою Бровка. Пес може покусати чужих, може стратитися, може його зловити гицель ,а потім віддасть лише шкіру. Ні, Бровко не дитячий товариш!

Але вітер приспав усі Нінові побоювання. Бо Бровко є його найбільший друг, завше слухняний і терпеливий, що розуміє кожне слово, пошептане до волохатого вуха. І хіба ж можна лишити на прив'язі волохатого друга, лишити забутого й самітного, коли попереду маниться така таємнича путь.

Мандрівники швидко простують по-під плоти передмістя. Бровко, натягнувши мотузку, нетерпляче рветься вперед. Нахилений проти вітру, витягнувши прив'язану руку, ледве поспішає за ним Ніно. Уже з бічної вулиці виходять вони на головну, як Ніна спиняють дзвінкі дитячі оклики. Озирнувшись назад, дивиться він з незадоволенням на здоганяючу його дівчинку, що, побачивши могутнього Бровка, зупиняється одаль.

Це Дарка, Левкова сестра, трохи молодша від Ніна чорнява дівчинка, без хустинки, з розтріпаним од вихру волоссям. Ніно не любить дівок, як і ввесь його хлоп'ячий гурт. Але Дарку всі терплять і навіть, що більше ставляться до неї як до рівної. Хоч така зміна хлоп'ячих традицій далася їй не легко.

Одного разу, коли Дарка, захоплена веселощами хлопців самітня дівчина, хотіла підійти до їхнього гурту й узяти участь у виграшках, — Ніно різко відігнав її. Не зважаючи на згоду всіх хлопців з Ніновим поступованням, Дарка підійшла знов. Тепер уже Ніно був відштовхнув її так сильно і влучно, що вона покотилася по землі під загальний регіт, свист і похвали цілого гурту. Всі з радістю чекали від Дарки крику, сліз, погроз і лайки, щоб можна було в кількадесять голосів почати прозиватися дівці: „Дарка татарка, Дарка татарка", але не дочекалися. Підскочивши розлюченою кицькою до Ніна, вона вхопила його мовчки пазурами рук і коло них зараз же утворилося коло глядачів. Ніно мусів прикласти всіх зусиль, щоб нарешті перемогти Дарку. Але перемога далася йому не легко. Ліхтар під оком, гуля на чолі й пара синяків були наслідками його перемоги. І хоч потовчена Дарка мовчки втікла тоді з бойовиська, але з того часу ціла їхня хлоп'яча вулиця охоче приймала до гурту цю безстрашну дівчинку, що ніколи не плакала, не скиглила, на стусан відповідала стусаном, на більше — втиналася зубами й пазурами в найболючіші місця ворога й уміла плазувати по деревах не гірше від звинного Левка.

Ні, Дарка вже не була для Ніна бабою, але сьогодні він усе таки дивився на неї з незадоволенням. Навіщо йому сьогодні товариство Він уже й так радів, що ніхто з приятелів його не бачив. За своїми пригодами він хоче йти сам, лише з Бровком і не треба йому інших товаришів і свідків.

— Ти чого хочеш? — похмуро крикнув він, перемігши свист вітру.

— Я з тобою! — дзвінко й радісно відповіло дівча, затримавшись здаля.

— Куди?

—А ти куди?

—Я? Далеко! — крутнув головою Ніно за вітром.

Дівчинка витягнула голову за вітром так, щоб вихор аж нарівняв до поземи її розтріпану кіску і, подавшись ближче до хлопця, крикнула своє рішуче:

— Я теж піду з тобою!

Ніно озлився й тупнув ногою:

— А я не хочу!

— А я піду, піду!

— А я не хочу, не хочу!

— А я все таку піду! І Дарка аж присіла, вигукнувши проти вітру своє рішення.

Кумедно було дивитися на ці дві малі постаті, що на поважній віддалі так завзято сперечалися, а терпеливий Бровко вигідно розлягся біля Нінових ніг і миротворче вигупував хвостом.

— Як ти полізеш за мною, — я на тебе пущу Бровка!

— А я твого Бровка не боюся! Він мене не вкусить! Він мене знає!

— Не знає!

— Єйбо знає!

— Так ось маєш! Бровку! Кусь її, кусь! — показав роздратований хлопчик на Дарку й рушив до неї з псом.

Але Дарка лише спочатку зробила крок ніби на утіч, та нараз стрималася й не рухалася з місця. Вона лише простягла руку до Бровка, ніби в обороні чи з бажанням погладити його. Вона збліда, але не вступилася й кликала пса тремтючим голосом: Бровцю, Бровцю! І Бровко, ніби віддавна знавши її, нап'яв міцніше свого мотузка, торкнувся носом її спідниці, крутнув хвостом і рішучо сів, зі здивованням і докором, здавалося, позираючи на злісного хлопця.

Дарка вмить посмілішала. Вона вже рішуче підійшла аж до самого Ніна, поклала Бровкові на голову одну руку, другу встромила за пазуху, витягла кусень хліба, відламала й Бровко вмить проковтнув його та ще старанніше загупав хвостом. Усе це сталося так швидко й докладно, що Ніно навіть не встиг опам'ятатися. Не було сумніву! Його поразка була остаточною. Але ні! Є ще один вихід:

— Ну, добре, але я від тебе втечу!

— А я дожену!

І хлопець обернувся та помчав з Бровком по вулиці навздогін за вітром, геть від Дарки. Пробіг, здається вже досить, щоб відчепитися від настирливої товаришки, на мить спинився, щоб подивитися, де вже той репях, але дівчинка вже була за ним, добігши з закушеними губами, притиснувши стиснуті п'ястуки до вишиваної сорочки. Добігла і знов спинилася навіддаль, знов Бровко загупав хвостом.

— А бач, я дігнала!

Може, як би вона підійшла ближче, то Ніно таки не втримався би й наново би розпочав бійку. Але видко було, що Дарка все буде триматися здаля й він вже від неї не зможе відчепитися. І, скорившись перед невідкличним, він нарешті змилувався над Даркою:

— Ну, підемо вже разом! Бачу я, що від баби не відкараськаєшся!

— А не будеш битися!

— Не буду!

І взявшись за руки, вганяли діти по головній вулиці до Дністра. А рвучкий вітер розхитував старезні акації й засипував сухими стручечками вулицю, шпурляв ними в обличчя перехожих, брязчав крамничними вивісками й ростріпував на біржі хвости й гриви похнюплених конях. Хідців на вулиці було мало й, не помічені ніким зі знайомих, перебралися діти аж на сам беріг Дністра й стали під залізничним мостом.

(Далі буде)

Подяка

Складаю сердечну подяку усім тим, що відвідали мене у лікарні і вдома, як також за прислані квіти і чутливі привітання та надіслані картки з побажаннями. Особливо дякую Впреосв. Владиці Андрею, Всеч. Отцям парохам місійної округи Ванкуверу, добродійкам, нашому церковному зарядові, управі жіночого товариства, членам і членкиням, нашій молоді, приятелям, сусідам і знайомим. Нехай же Милосердний Господь усіх Вас обдарує добрим здоров'ям, щасливим життям з якнайкращим успіхом і пошле усім Вам МНОГІЇ Й БЛАГІЇ ЛІТА!

Щиро вдячна Вам **добр. П. Блажук.**

Замість квітів на свіжу могилу, бл. п. Григорія Романа, який упокоївся 16 лютого 1974 року в Гамільтоні, Онт. в його світлу пам'ять засилаємо $5.00 на журнал „Промінь". Родині покійного висловлюємо щире співчуття.

М. і Ніна Криворучко, Гамільтон.

— — — — —

Відділ Союзу Українок Канади при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні складає $30.00 на журнал „Промінь" у пам'ять наших трьох заслужених членкинь: бл. п. Марії Голейчук, Марії Михайлишин і Анастасії Тимчишин, які відійшли від нас цього року на вічний спочинок. Всі ми, членкині відділу схиляємо наші голови над їх могилами і з молитвами про них.

За відділ, Марія Ґрекул, секр.

PROMIN

Vol. XV. No. 6 ENGLISH SECTION June, 1974

. . . "Women in Other Countries"

By Lydia Kasianchuk

Editor's Note

At the last National Convention of the Ukrainian Women's Ass'n of Canada in 1973, Lydia was elected as our External Affairs Officer. Being keenly interested in the life of women in other countries, she resolved to visit each of the embassies in Ottawa, to acquaint them with the aims and attainments of our organization and, in return, acquaint our members with the influence that women's organizations exert on the way of life in other societies. "Promin" will print a series of her findings, which should be of interest to our readers.

Lydia was born in the town of Smoky Lake, Alberta, the daughter of Mr. and Mrs. A. Paush. The family moved to Edmonton when she was a small child; here she attended public school and the University of Alberta, from which she graduated in 1955, with a degree of B.Ed., majoring in English and music. She is an accomplished pianist. For two years she taught these subjects at the Grande Prairie High School and upon returning to Edmonton, continued her vocation in Ross Sheppard, Eastglen and Highland High Schools. For almost two years she took a stint at „show biz" in the production of the "Howdy Doody" Children's Program at the CBC Studios in Toronto, but teaching and music lured her back to Edmonton.

From early childhood she attended Sunday and Ukrainian Schools in St. John's Ukrainian Orthodox Parish, took an active part in SYMK, and for one year reigned as Queen. Being with a lyrical soprano voice, she sang in youth and church choirs, very often as soloist and during the four years at the U. of A., was a devoted member of the University Mixed Chorus. Upon graduating, Lydia and seven other girls toured Europe for five months.

In May 1961, she married Dr. Donald Kasianchuk, of Transcona, Manitoba. The young couple travelled extensively, as Professor Kasianchuk taught at the University in Fredericton, N.B., took his Doctorate at Berkeley in San Francisco and in the last five years has taught at Carleton University in Ottawa. Until last year, Lydia was assistant editor with the "Canadian Slavonic Papers" Magazine at Carleton, which she gave up to devote more time to their two growing sons and to the 'joy of her life" — music and singing. She is a member of the Cantata Singers and the Brian Law Group of Twelve at the National Art Gallery.

She had been a member of the St. John's Cathedral Branch of the U.W.A.C. in Edmonton and in Ottawa she joined the L. Ukrainka Branch. In addition to other duties, she has taught Sunday School and given demonstrations on pysanky on the local television. In the fall of 1972, Dr. and Mrs. Kasianchuk toured Europe and Ukraine.

**
*

It gives me great pleasure to present my first progress report as the new External Affairs Representative. Living in Ottawa is especially advantageous, for it enables me to make the initial contact in person with the representatives of the various countries.

By mid-December I had visited 17 of the 68 embassies. In each case, I described the Ukrainian Women's Association of Canada, displayed a copy of "Promin," and explained that we are interested in learning about women in other countries — their organizations, advancement in education, human rights, etc. Without exception, the response has been one of enthusiasm and interest, and a definite willingness to share any applicable information.

The following is a brief summary of the material gathered to date. As other embassies are contacted and as new information becomes available, I will submit further reports.

SRI LANKA (Ceylon)

Lanka Mahila Samiti, the most famous of the Women's Indigenous Organizations, is devoted to the upliftment of rural women, including leadership training, as well as training in arts and

crafts. The Prime Minister of Sri Lanka, Mrs. Sirimavo R. D. Bandaranaika (one of the few national leaders who is a woman), is a Patron of the Society.

The Young Women's Christian Association of Sri Lanka operates on the same lines as Y.W.-C.A.'s elsewhere, and there are similar organizations for Buddhist, Hindu, and Muslim women as well. The main elements in the composition of Sri Lanka's population are Sinhalese of Indo-Aryan origin, the Tamils of Dravidian origin, the Muslims tracing their ancestry from the early Arabs and Indo-European groups of mixed Sri Lankan and either Portuguese, Dutch, or British parentage. Some or most of these groups do have minor organizations at the local level with limited pursuits, but none of the ethnic groups have a national setup like the Ukrainian Women's Association.

PAKISTAN

Although the education of women has in the past lagged far behind that of men, they are today catching up rapidly and playing a more and more significant role in national life. The 1961 census showed a female literacy rate of only 7.6 per cent compared to 23.4 per cent for males, and that out of a total of 100 degree or diploma holders, less than 8 per cent were women. But universal primary education for girls up to Grade 5 is to be achieved by 1980, and up to Grade 8 by 1985. The percentage of girls in higher education has increased so rapidly that they now form 17 per cent of the total enrollment at this level: 30 per cent of the enrollment at the University of the Punjab, and over 50 per cent at the University of Karachi. The average performance of girls at these institutions is better than that of the boys.

Although their number is comparatively small, women are found to be practising in most professions in Pakistan. They have for long been active as teachers and lecturers, have come to the forefront in social welfare work, and their participation in medicine and law is on the increase. More recently, women have entered the fields of architecture, science, public administration, banking, and even industrial and business enterprise. The Account-General of East Pakistan is a woman and so is the Account of the Sui Gas Transmission Company.

In accordance with the principles of Islam, the constitution guarantees all fundamental rights to women equally with men. They vote in all elections; they can stand for any seat in the National or Provincial Assemblies (in addition to the seats reserved for them); they can be ministers; and they can hold any public office. In the 1965 election for the office of President of Pakistan, one of the candidates was a women. Several women have represented Pakistan abroad as Ambassadors, in addition to occupying key positions within the country as provincial ministers and high-ranking officers in central and provincial secretariats.

In the home, the Pakistani woman manages the household budget and makes most of the family decision, including those concerning the marriage of sons and daughters. And even if she is not educated herself, it is she who is most concerned about the education of her children. The women of each region wear generally colourful but different types of dresses and ornaments.

Pakistani women generally show an inner strength of character and fortitude which, especially in times of crisis, has a steadying influence on men . Indeed, it is thus that they played a most significant role in the creation and defence of Pakistan. And now, they stand as a vital force for the integrity and progress of the nation.

CAMEROON

Just ten years after Independence, the women of Cameroon are shouldering most of the rights and duties which used to be the exclusive domain of the male population. But the road to emancipation has been long and difficult.

It was not until 1946, when the "French Union" was established, that women were given voting rights. Toward 1950, the words liberation, independence, national sovereignty began to be heard more and more; political parties, largely based on tribal groupings, were formed to put these ideals into practice. Women followed their menfolk into this movement and were enrolled largely because the men were well aware of the importance of women's votes, which could determine a candidate's victory or defeat. The multiplicity of these parties with traditional tribal loyalties sometimes led to armed clashes in which women as well as men were killed. By the time of Independence the women of Cameroon had truly earned their right to its rewards.

Their social emancipation had hardly started. Women were given an important role within the Cameroon Union Women's Organization, initially

responsible for the party's social activities. It has provided women with a forum in which to discuss all kinds of problems as they affect the female population: education, economic and political rights, adjustment of legal procedure, etc. With the help of the authorities they have found solutions which have been applied on a nationwide basis.

EGYPT

Since 1961 there have been important changes in the basic work conditions, some of special importance to women. There is now complete equality in wages between men and women, and care is provided to women during pregnancy. The law also stipulates the establishment of a nursery wherever more than 100 women workers are employed.

IRAN

The movement for the emancipation of women took a major step in 1963, when the Shah of Iran announced reforms enabling women to participate in parliamentary elections. Soon thereafter, women were voting in general elections for the first time in Iranian history, while women candidates were elected to a number of seats in both Houses of Parliament. Since then, women have attained high offices in the national and municipal administration. There are now women in the cabinet, as city mayors, and women occupying other senior posts in government. Women are prominent members in many professions, including medicine, law, education, social services, and are equally active in commerce and trade.

Responding to the needs of women, the Government in 1966 drafted a bill to modify the family code by granting women greater rights and equality with their husbands. The bill, now a law, curtails a husband's right to divorce his wife arbitrarily and to otherwise dominate her life to an excessive extent.

In recent years women's organizations have become more active both at home and in international activities. One weakness of the Iranian women's organization in the past was that there were too many of them, which kept them split and small. In 1966, all these societies, organizations, associations, and groups were unified in the Iranian Women's Organization, under the patronage of Her Imperial Highness Princess Ashraf. The unified organization gave women the combined strength of all their smaller organizations and enabled many women who had joined none of the previous organizations now to participate. The Women's Organization has no political leaning and is open to all Iranian women irrespective of their religious beliefs or political views.

FINLAND

Although the majority of the people in Finland are Lutheran, proximity to Russia has resulted in Orthodox and Lutheran churches existing side by side in most border communities. "Prazdnik" is a celebration linked with the Orthodox faith; a folk tradition that was dying out until tourism made it flourish again. (As with the Ukrainian Orthodox faith, every Finnish Orthodox church is consecrated to a saint and the prazdnik is both the name day of this saint and that of the church.

(To be continued)

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

Відділ ім. Лесі Українки при Катедрі Пресв. Тройці у Вінніпезі замість квітів на свіжу могилу бл. п. Пилипа Олійника, чоловіка нашої довголітньої й заслуженої членкині Анни Олійник, складає Нев'янучий вінок і жертвує 10.00 дол. на журнал „Промінь". Дружині Анні й дочкам Єлисаветі та Оні висловлюємо сердечне співчуття.

За відділ:

Соня Бейзак, голова — Ярослава Корняк, секр.

— — — —

У четверті роковини смерти й у незабутню пам'ять нашої найдорожчої дочки бл. п. Славки Богоніс, сестри та братової, яка упокоїлась 24 червня 1970 року, в її світлу пам'ять складаємо 10.00 дол. на журнал „Промінь". Вічна Тобі пам'ять незабутня Славцю!

Кароліна Когут — мама, Тандер Бей, Онт.,
сестри і братови Тоня і Петро Питранюк, Тандер Бей та Оля і Микола Стручинські — Давнсвю, Онт.

— — — —

У світлу пам'ять членкині бл. п. Ольги Челюк відділ ім. Софії Русової у Лонг Бренч, Онт., складає нев'янучий вінок і засилає 10.00 дол. на журнал „Промінь".

За відділ — Н. Гайдук і Є. Куменко

— — — —

У світлу пам'ять моїх найдорожчих: дочки Орисі Кудрик-Ґайовської, яка упокоїлась 1965 року і мого мужа, бл. п. Григорія Кудрика, який упокоївся 1972 року, замість квітів складаю у пам'ять покійних $15.00 на журнал „Промінь".

Текля Кудрик — Ватсон, Саск.

— — — — —

У перші роковини смерти нашого улюбленого мужа і батька, бл. п. Василя Ґояна, який відійшов від нас у вічність 9 червня 1973 року, в його світлу пам'ять складаємо нев'янучий вінок і засилаємо $10.00 на журнал „Промінь". Спи спокійно нам дорогий і ніколи незабутній мужу і батьку!

Дружина Кароля — Норт Бетлфорд, Саск.
Син Роман Ґоян — Реджайна.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Тайна

А у мене новина:
В мене тайна є одна!

А яка у мене тайна, —
Я нікому не скажу.
От лиш Галочці, звичайно, —
Я із Галею дружу.

Тільки я скажу потому:
— Не кажи, гляди, нікому.
А розкажеш хоч комусь,
Я з тобою роздружусь.

Раптом ранком біля ґанку
Зустрічаю я Тетянку.
Щось не терпиться мені:
Чи сказати їй, чи ні?

Я скажу лиш наодинці:
— Не кажи про це Маринці,
Бо Маринка наша все,
Як сорока, рознесе.

Бачу Катрю — теж подружка.
Чи шепнути їй на вушко?
Чи сказати хоч слівце,
Щоб ніхто не знав про це?

Тільки що це? Вір не вір,
Знає тайну цілий двір.
Як це сталось, Чисте диво!
От яка я нещаслива!

М. Пригара

Гарні хлоп'ята

Оповідання-загадка
Анатолія Лельєвра

Романко й Петрик на подвір'ї дитячого садка працювали. Дрова носили. Ворота фарбували. Паркан лагодили.

Вихователька їх хвалила:

— Комаренко й Мельник — гарні хлоп'ята.

Потім Романко й Федя на грядках працювали. Огірки вибирали. Кролям траву носили. Вихователька хвалила:

— Південко й Мельник — молодці.

Ану лишень угадайте Романкове прізвище.

Чаклун і колібрі

Народна індіянська казка

У давню давнину ніхто з індіянів не вмів видобувати вогню. Як наставала негода й ховалося сонце, то вже було їм і холодно, й голодно.

Знав таємницю вогню злий чаклун Таккеї. Тільки жодній душі не виказував. Багато хто брався викрасти вогонь. А Таккеї підстереже і на змію, ящірку чи жабу оберне.

От маленький пташок колібрі й надумав перехитрити чаклуна. Якось викупався він у калюжці, підлетів до господи Таккеї, впав мокрий і лежить. Аж тут виходить мати Таккеї. Стало їй жаль пташка. Взяла вона та й поклала його коло вогнища сушитися.

Підсохли в колібрі крильця. Тріпнув він ними, вихопив із вогню палаючу галузку. А нести не сила. Тоді сунув пташок у вогонь свого хвостика і, коли той спалахнув, як смолоскип, полетів до індіянів.

— Ось вам вогонь! Ось вам вогонь! — загукав.

Відтоді індіяни і їжу на вогні готують, і захисток у негоду мають, а в маленького колібрі пір'ячко, як жар, ряхтить.

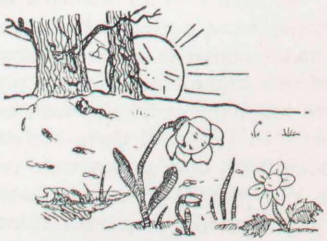

ПРО ОДНУ З ПІОНЕРОК ГРОМАДСЬКОГО РУХУ В КАНАДІ

Є люди, на яких хочеться дивитись і слухати, як вони оповідають взагалі, а вже про часи громадського руху в Канаді зокрема. Слухаєш, і бачиш у їх очах безмежну добрість, зичливість та прихильність до кожної громадської справи, наче до якоїсь святої речі. Отак, здається, можна б написати цілу повість, слухаючи їх, а в тих розповідях про людей в Канаді, які наче ті Франкові каменярі жили для інших, які рівняли українській „правді путь" у країні свого поселення. . .

Від останніх кількох років живе у Вінніпезі повдовіла по своїм чоловікові Семенові Микитюкові Марія Микитюк у родині свого зятя і дочки М. Карпяків.

Скромна у своїй зовнішности, з надщербленим здоров'ям, але живою душею і безмежною любов'ю до свого народу. Як дружина учителя державної школи, учителя українця-ідеаліста від 1911 року, до 1958-го Марія йшла поруч свого чоловіка, бувши йому не лише дружиною, але другом-товаришем, з якою він ділився своїми плянами-мріями, своїми досягненнями на громадській ниві, то так і своїми болями душевними, бо часто збивав ноги до чужого каміння. . . Належали вони обидвоє до тієї первісної української інтеліґенції в Канаді, які клали підвалини під громадське українське життя й яким сьогодні треба завдячувати не одні наші здобутки як українців у Канаді.

Ще так мало написано про наше минуле тут, про перших сіячів української культури в новій землі, а якось то подибала я думку одного з поетів в Україні, який каже: „ . . .хто не шанує минулого, той недостойний майбутнього."

Але вертаємось до Марії Микитюк, до її життєвих доріг, при яких хочемо бодай вкоротці нарисувати силюетку громадянки, дружини й матері.

Марія Микитюк народилась в родині Сковронських в селі Деренівка, повіт Теребовля у Західній Україні. До Канади приїхала 1901 року семирічною дитиною з мамою і молодшою сестрою до батька, який раніше прибув до Канади і жив в околиці у Сейнт Нортберт, Ман. Там вона виростала і ходила до школи.

1911 року Марія вийшла заміж за учителя народовця Семена Б. Микитюка. Перша школа, в якій він дістав посаду учителя була То-Го, пошта Борщів в Альберті. І тут для Марії почалось інше, нове життя, бо крім своєї роботи, вона помагала чоловікові в школі. Тут таки при школі вони зорганізували читальню, — першу освітню установу, щоб наші поселенці мали де сходитись, а що не було ані книжок в бібліотеці, ані грошей, заснували аматорський гурток, приготовили представлення, з яким їздили до Вегревил і Едмонтону, де вже були народні доми і початкові товариства. За придбані з вистав гроші накупили книжок, заложили бібліотеку-випозичальню, об'єднали довкола себе найсвідоміших місцевих поселенців з України, які знаходили тут крайчик свого рідного світу на чужині.

МАРІЯ МИКИТЮК

Учителів часто переносили з одного місця на друге і так де лише вони оселювались виростала при школі громадка. Обидвоє працювали в школі, а по шкільній науці вчили дітей читати й писати по українськи. Зимовою порою вчили старших читати й писати по англійськи, вели з ними розмовні кляси. При кожній нагоді у ширших зібраннях закликали родичів, щоб посилали своїх дітей до вищих шкіл, а молодь заохочували вписуватись на університет, щоб українці були своєю освітою рівні з іншими народами, які живуть у Канаді.

В році 1919 родина Микитюків переїхала до провінції Саскачеван в околицю Ґудів. Тут вже було інше життя, краще, бо була вже Українська Греко-Православна Церква і Український Народний Дім, читальня. Крім шкільної праці обидвоє вони включились в живе русло громадської роботи, а що провідних людей всюди бракувало, брали вони на себе найбільше обов'язків. Додатковою для Марії була тут праця при

Церкві, у товаристві сестрицтва, яке з часом перетворилось на відділ Союзу Українок Канади.

Марія Микитюк стає душею осередку освітньої роботи в громаді — організує і сама виступає в імпрезах-концертах на святі Шевченка, деклямує поезії, приготовляє й виголошує відчити. Часто грала головну ролю у більших представленнях, з якими виїжджала по околицях, а прихід з таких імпрез йшов на піддержку Народного Дому, на купно книжок до бібліотеки, на потреби церкви. В тих часах Народній Дім і Церква доповнювали себе взаємно. А коли тут зорганізувалось жіноче т-во Марія знову була в його осередку — сходились жінки, читали книжки, часописи, вишивали, цікавились Інститутом Петра Могили в Саскатуні, зїздами та іншими місцевими громадськими потребами.

У 1935 році Семен Микитюк залишив учителювання, купив підприємство будівельного матеріялу. І хоч характер праці був тепер інший і Марія тут помагала своєму чоловікові, обидвоє вони не переставали віддавати частину свого часу громадським справам. Їх можна було дуже часто бачити на народних зїздах в Саскатуні, на соборах Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Через брак здоров'я чоловіка родина Микитюків переїхала на постійний побут до Вернон у Бр. Колумбії у 1950 році, де набули собі власну каменицю (Apartment). Тут Марія знов включилась в працю при церкві та жіночім товаристві ім. св. Ольги.

1958 року помирає чоловік Марії, її вірний приятель, провідник, опікун Семен Микитюк і вона залишається вдовою, одначе не сама; є у неї син Ярослав, який одружений з Настунею Павлишин з Гудів, Саск. і дочка Ярослава заміжня за учителем Мирославом Карпяком. Марія Микитюк має 5 онуків і 4 правнуків.

Семен і Марія Микитюки були відомі жертводавці на церковні і народні цілі, особливо на Інститут Петра Могили в Саскатуні та Інститут Св. Івана в Едмонтоні і відзначені почесною грамотою того Інституту. Марія Микитюк була відзначена у 1958 році пропам'ятною грамотою у Сорокові Роковини Відродження УГПЦ в Канаді, 1966 року була відзначена грамотою Союзу Українок Канади, а в 1968 році була нагороджена „Особливою Соборною Ювілейною Грамотою 1918-1968" УГПЦК в Саскатуні.

Минулого місяця Марія Микитюк склала $100.00 на журнал „Промінь", якого читає від першого числа, так само як і читає інші часописи та цікавиться своєю літературою.

(нк)

(УЧИТЕЛЬСЬКА ПРАЦЯ В ДОШКІЛЛІ)

правильних висновків.

Роля вчительки в дошкіллі — доводити до ситуацій, які давали б нагоду до ставлення питань. Її дальше завдання — поміч у висловлюванні питань і допомога у найденні відповідей. Уважне прислуховування до запитів, заохота у шуканні відповідей й у сприйнятті, засвоєнні погляду — це головні аспекти її виховної ролі.

Мотиви, які спонукують дитину до навчання — це в першу чергу її власна природня притаманність — її внутрішній гін до осягів, до пізнавання, відкривання, опановування себе самої і світу, що її оточує. Багато з цього для дитини трудне й непосильне. Успішно вона це все зуміє побороти й добитись задовільних успіхів у такому випадку, якщо ми дамо дитині змогу виробити собі віру у в л а с н і сили, а довір'я до вчительки дасть їй п о ч у т т я п е в н о с т и й б е з п е к и.

Журнал „Українська Школа"

ЗАПРОШУЄМО

НА ОКРУЖНИЙ З'ЇЗД СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ В ДАВФИНІ, МАН.

З'їзд відбудеться в неділю, 23 червня 1974 року заходами Манітобської Провінційної Екзекутиви Союзу Українок Канади.

Програма З'їзду складається як слідує: Богослуження в У. Г. П. Ц., спільний обід концертові точки спільними силами відділів, семінар з дискусійними групами (workshop) в церковній авдиторії.

З'їздову програму відкриє окружна представниця Марія Андрейчук. За точною програмою просимо слідкувати в „Українськім Голосі". Запрошуємо до численної участи довколишні відділи і громадянство, щоб цей з'їзд був одним з найуспішніших.

ЗА УПРАВУ МАН. ПРОВ. ЕКЗЕКУТИВИ:

Марія Мандзюк, голова,
Докія Черевик, секретарка,
Марія Андрейчук, окр. представниця.

Відійшла одна з провідних

З глибоким жалем прийняло членство Союзу Українок Канади вістку про несподівану смерть одної з його передових членкинь, бл. п. Анастасії Тріщук. Свій земний шлях закінчила вона передчасно — відійшла на 65 році свого трудолюбивого життя 21 лютого 1974 року в Лама Линда, Каліфорнія, де тимчасово проживала разом зо своїм чоловіком Василем Тріщуком.

Анастасія Тріщук з дому Пернаровських народилась 1 липня 1908 року в Плезант Говм у Манітобі. Малою дівчинкою разом з родичами приїхала до Саскатуну. Тут вона виростала, тут закінчила початкову і середню школу та учительський семінар.

У Саскатуні в тих часах був живий рух, громадського життя у молодечих організаціях рідній школі, СУМК студентському гуртку. Після закінчення учительського семінаря Анастасія учителювала в околицях Ростерн і Ст. Джулієн, Саск. В тих околицях Анастасія одружилась з Василем Тріщуком 1932 року. З того часу подружжя проживало в різних місцевостях Канади — Пелей, Саск. ,Кемсаку, Саск., Едмонтоні Алберта, Монтреалі, а останньо 1959 року родина Тріщуків замешкала в Оттаві, де Василь Тріщук займав урядову позицію в столиці Канади.

До організації Союзу Українок Канади включилась Анастасія Тріщук в Едмонтоні, вступивши до відділу Союзу при Катедрі Св. Івана. Тут вона занимала різні позиції, як референтки освіти, голови Молодшого СУМК учительки недільної школи і в канадійських жіночих організаціях — Едмонтонській Жіночій Раді була секретаркою, заступницею голови, один рік головою видання річної книжки, головою жіночого відділу Канадійського Легіону в Норвуд аж до 1954 року, коли родина переїхала до Монтреалу. Тут Анастасія включилась в працю відділу Союзу ім. Дочок України при Соборі св. Софії і учителювала в державній школі, 1959 року родина Тріщуків прибула до Оттави. Тут з ініціятиви Анастасії Тріщук відновлено відділ Союзу Українок Канади в лютім 1960 року. Вона була головою того відділу 4 роки, який проявив багато цікавої праці, до якої вона зуміла зібрати молодих жінок. За її старанням цей відділ вступив в членство Оттавської Жіночої Ради 1961 року, в якій вона опісля займала різні позиції, як референтка Соціяльного Забезпечення, референтка Радіо і Телевізії була головою Комітету Плянування Міста, заступницею

АНАСТАСІЯ ТРІЩУК

голови Центральної Репрезентації Канадійської Вистави.

Особливо порожне місце зі смертю Анастасії Тріщук лишилось в рядах Союзу Українок Канади. За часів свого перебування в Оттаві, особливу працю виявила як центральна референтка міжнародніх справ Союзу, цікавилась і студіювала цю ділянку, писала до журнала „Промінь" статті, як Рік Світового Біженця,а опісля написала кілька інформативних розвідок про завдання Року Прав Людини.

Похоронні відправи відбулися в Катедрі Пресв. Тройці в Саскатуні, які відслужив настоятель катедри прот. Григорій Удод у сослуженні прот. А. Хруставки — свата родини Тріщуків. На похороні зібралося велике число приятелів і знайомих родини Тріщуків, деякі прибули з далеких околиць Манітоби й Альберти. Глибокозмістовне прощальне слово сказав прот. Григорій, а прот. Хруставка в своєму слові підкреслив великі заслуги покійної для Української Православної Церкви та для нашого зорганізованого життя.

Бл. п. Анастасія Тріщук похоронена на цвинтарі в Саскатуні.

В глибокому смутку залишила покійна Анастасія свого чоловіка Василя, доньку Дженет Крейн, синів — Еврона Івана та Романа, а також маму Марію Пернаровську, сестру — Анну Хомин і братів — Степана, Петра, Івана і Михайла. Вічна Їй Пам'ять!

На свіжу могилу моєї дорогої племінниці, бл. п. Ольги Козак, яка упокоїлась в Саскатуні 23 квітня 1974 року, прожила 60 років свого життя, в її світлу пам'ять складаю нев'янучий вінок, і засилаю $5.00 на журнал „Промінь".

П. Клюкевич, Ванкувер, Б. К.

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

В роковини смерти нашого дорогого сина і брата д-ра Романа Магуса, який відійшов з цього світу трагічною смертю 13-го травня 1971 року, в його світлу пам'ять засилаємо $5.00 на журнал „Промінь".

Михайло і Стефанія Магус, Галина і Зенон,
Едмонтон.

— — — — —

У четверті роковини смерти моєї дорогої дружини, бл. п. Парані Гладун, замість китиці квітів складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Стефан Гладун, Едмонтон.

— — — — —

У світлу пам'ять мого незабутнього мужа, бл. п. Йосифа Вікарчука, замість квітів на його могилу засилаю $15.00 на журнал „Промінь".

Дружина Кароліна Вікарчук, Монтреал.

— — — — —

Складаємо спільний нев'янучий вінок на свіжу могилу нашої дорогої приятельки, ідейної членкині відділу Союзу Українок ім. Доньок України в Монтреалі, бл. п. Анастасії Тріщук, яка упокоїлась 21 лютого 1974 року у світлу пам'ять покійної складаємо на журнал „Промінь" $43.00.

Мужеві пок. Анастасії п. Василеві Тріщукові, дочці, синам і дальшій родині висловлюємо щире співчуття. Покійній Вічна Пам'ять!

Михаліна Нєма, Марія Бентковська, Стефанія Мединська, Анна Панчук, Марія Гонсов, Анастасія Бабляк, Оксана Русин, Анна Вікарчук, Стефанія Ілика, добр. Оля Філь, Марія Гумчак, Галина Михальчук, Євгенія Ґроско, Марія Тимчок — Монтреал.

— — — — —

У четверті роковини смерти нашого ніколи незабутнього сина, бл. п. Ярослава, який відійшов у вічність дня 10 травня 1970 року, в його світлу пам'ять складаю $6.00 на журнал „Промінь".

Тато і мама Т. Ґульки, Вотерфорд, Онт.

— — — — —

У восьмі роковини смерти мого дорогого і ніколи незабутнього мужа, бл. п. Стефана Білінського, який упокоївся 3-го червня 1966 року, замість китиці запашних квітів, складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Дружина Анастасія Білінська, Брентфорд.

— — — — —

На свіжу могилу мого дорогого мужа, бл. п. Теодора Сенькова, який упокоївся 6 квітня 1974, кладу китицю весняних квітів й у світлу пам'ять Покійного засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Дружина Василина Сеньків, Стінен, Саск.

— — — — —

Відділ ім. Лесі Українки при Катедрі Пресв. Трійці у Вінніпегу складає нев'янучий вінок на свіжу могилу, бл. п. Андрія Баляса, мужа нашої активної членкині Галі Баляс, який несподівано, раптово упокоївся 30 квітня 1974 року, у його світлу пам'ять складає $10.00 на журнал „Промінь".

Дружині Галі, дочкам та мамі Анні Баляс висловлюємо глибоке співчуття.

ЗА УПРАВУ ВІДДІЛУ:
Соня Бейзик — голова Ярослава Карпяк, секр.

У перші роковини смерти мого дорогого Мужа, Тата і Дідуся, бл. п. Дмитра Яремія, який упокоївся 19 травня 1973 року в Донвел, Онт. в його світлу пам'ять складаю замість нев'янучого вінка на свіжу могилу $20.00 на журнал „Промінь".

Дружина Юстина Яремій, діти і внуки,
Донвил, Онт.

— — — — —

У світлу пам'ять Анастасії Рурик, бувшої голови і довголітньої секретарки Союзу Українок Канади і заслуженої громадянки засилаю $5.00 на видавничий фонд журнала „Промінь".

Калина Сакалюк, Торонто.

— — — — —

У світлу пам'ять наших дорогих і незабутніх батьків — бл. п. Михайла і Євки Райчибів; Мама упокоїлась 24 червня 1954 року, а Тато 31 січня 1970 року, замість китиці квітів засилаємо $50.00 на журнал „Промінь".

Син Іван, дочки — Анна, Настя, Юстина, Марія, Ірина, Василина і Стефанія — Едмонтон.

— — — — —

Відділ Союзу Українок ім. О. Басарабової при церковній громаді в Келґарі засилає $10.00 на нев'янучий вінок, бл. п. Юрія Дутчака, який відійшов у вічність 30 березня 1974 року, муж Анни Дутачк, довголітньої і заслуженої членкині нашого відділу в Келґарі.

За Управу відділу Ґ. Микитяк, секр.

— — — — —

З нагоди свята Дня Матері складаю $20.00 в імені Катерини Ксьондзини, яка живе в Едмонтоні, замість китиці квітів на могилу її сина, бл. п. Йосифа Ксьондзини, який упокоївся 16 березня 1974 року.

Катерина Ксьондзина, невістка, Торонто.

— — — — —

У пам'ять нашої дорогої приятельки, бл. п. Катерини Венґер, щирої членкині відділу ім. Лесі Українки у Радвей, Алберта, яка відійшла від нас замолоду — 8 січня 1952 року, кладемо на її могилу китицю пахучих квітів і засилаємо пожертву — $10.00 на журнал „Промінь".

У світлу пам'ять пок. Катерини її муж Дмитро Венґер складає кожного року на руки відділу Л. Українки цей скромний дар.

ЗА УПРАВУ ВІДДІЛУ
Марія Чорна, секр.

Громадська і родинна хроніка

СУМКІВСЬКА ЗУСТРІЧ Ґримзбі і Гамільтону

Дня 31-го березня 1974 року в 3-ій год. після обіду, за взаємним порозумінням опікунок молодшого СУМК у Ґримзбі і Гамільтоні відбулася товариська зустріч молодших СУМКівців в Ґримзбі, Онт. Це була з черги уже друга зустріч цих двох відділів. Перша така зустріч відбулася в місяці січні цього року в Гамільтоні, де СУМКівці запізналися між обою і дуже гарно провели час.

Зустріч в Ґримзбі розпочалася тим, що СУМКівці організовано поїхали до місцевої арени грати в бовлінґ. Старші СУМКівці з Ґримзбі, наглядали за ходом гри і підраховували її вислід. Це не були ніякі змагання, однак досвід старших був необхідний. В цій грі взяло участь 42-оє дітей. Молодь, бачилося, була задоволена і весела!

Коли сумківці гарно забавлялися в бовлінґ, матері на чолі з головою місцевого відділу Союзу Українок Канади ім. Кн. Ольги, Т. Лисою приготовляли перекуску для молоді. Кошти цієї перекуски покрив наш відділ Союзу Українок ім. Кн. Ольги, який повсякчасно опікується нашою молоддю.

В години 5:30 розпочалася вечеря. Цю зустріч відкрила опікунка молодшого СУМК в Ґримзбі, добр. . Міненко і попросила о. Т. Міненка провести молитву. По вечері з привітами і побажаннями для СУМКівців виступали: Микола Качура — голова молодшого СУМК в Ґримзбі, Соня Кристанович — голова Гамільтонського СУМК, о. Т. Міненко — сказав дуже змістовне і повчаюче слово до СУМКівців, пані Кіт — опікунка гамільтонського відділу СУМК, п. Р. Шпитковський — голова громади Св. Юрія, п. Т. Лиса — голова жін. Т-ва ім. Кн. Ольги, п. П. Дацьків — голова місцевого відділу ТУС, і п. Д. Бродгед. В своїх промовах всі старші громадяне висловлювали занепокоєння і до певної міри здивування, що в нашій організації СУМК все переходить виключно на англійську мову. Всі листи і обіжники, друкуються в англійській мові. Треба щось робити. Може, молоді треба помочі, бо коли вони пишуть англійською мовою, то тільки тому, що своєї не знають достатньо. Отже, їм треба звернутися до старших, а в Вінніпеґу є до кого, і попросити помочі чи вказівок. Пані Д. Бродгед внесла такий внесок; підписати і вислати листа до Централі СУМК і попросити, щоб в будучому листи і обіжники були писані принаймні в двох мовах, а не виключно в англійській. Присутні з задоволенням прийняли це і підписали такого листа до Централі. Було переведено збірку і призначено 10.00 дол. як дар Централі на українську машинку.

Після вечері, відбулася мистецька частина зустрічі. СУМКівці з Ґримзбі, проспівали дві пісні — „Ой, на горі..." і „Від синього Дону". Тому, що в місяці березні припадають уродини нашого славного байкаря Л. Глібова, ми підготовили дві байки, які сумківці виконали з задоволенням, а саме: „Два куми" — виконали: В. Міненко і В. Озимчак, а „Вовк і кіт" — М. Міненко і брати О. і І. Качури. Настуня Шпитковська розказала коротенько біографію Л. Глібова. Німу сценку — „Рибалки", виконали — Б. Бойчук і В. Кулаковський. Сумківці з Гамільтону, дуже гарно проспівали дві пісні: „Стрілець" і „Волиняночка". На кінцеь, Н. і Н. Шпитковські проспівали пісню „Прощання", що і було дуже влучне, бо

СУМКІВСЬКА ЗУСТРІЧ ҐРІМЗБІ І ГАМІЛЬТОНУ — 1974.

вже була пізня пора і треба було їхати додому. Програмою керувала Н. Шпитковська. Кінцеве слово сказала А. Міненко.

Сподіваємося, що СУМКівці були вдоволені з цієї зустрічі. Усі були раді і веселі, а головне, познайомилися із собою. Тому, такі зустрічі є побажані. Дякуємо, гамільтонцям, що до нас приїхали!

Як пам'ятку собі, сумківці зробили спільну знимку.

А. Міненко.

ЧЛЕНСЬКИЙ ЧАС
Саскатун, Саск.

3 березня 1974 р. відділ ім. Ольги Кобилянської, при Катедрі Пресвятої Тройці в Саскатуні, улаштував Чай Членства. Це свято вже увійшло в традицію нашого відділу.

Прот. о. Григорій Удод провів молитву, тоді голова відділу, пані Оля Андрущак привітала присутніх, дала перебіг нашого п'ятдесятилітнього ювілейного року і побажала усім як найкращих успіхів у дальшій праці, нового завзяття продовжувати громадську і церковну працю. Слідувала програма: Групова деклямація — Гамалія — СУМК — Молодший Відділ, пісня — „Ой, Хмелю" — Гриць Удод, деклямація — „Літо краснеє минуло" — Богдан Гарбус, пані Анна Тріщук дала „Слово до нових членок" (подано окремо). По цім референтка членства пані Марія Човганюк представила нових членкинь відділу: пані Томанчук, пані Волощук, пані Михайлюк, пані Павлович, пані Кінар, пані Бальон і панночка Линда Лазарович. Головну доповідь виголосила добродійка Савеля Рибалка — гість-промовець з Реджайни, Саск. Добр. Леся Удод подякувала за так прекрасно опрацьовану доповідь. Грамоти за 25 років приналежности до Союзу було вручено слідуючим паням: — Михайліні Гавриш, добр. Анні Ковалишин, Емілії Лабач, Олені Гнатюк, і Веронії Лозовій. Їм присутні заспівали „Многоліття". Перша заступниця голови — пані Марія Гарбус перебрала керування програмою. Вона покликала пані Савелю Стечишин (основоположницю нашого відділу) до слова. „Пані Савеля дала велике признання нашій теперішній голові відділу — пані Олі Андрущак за її вміле організування і цілого пляну ювілейного року та вручила їй пропам'ятну Таблицю і букет живих рож. Всі встали і зглибокою повагою дружньо заспівали їй „Многая літа".

Закінчилось наше свято розіграванкою передплатою „Променя", яку виграла пані Наталя Дептух. Увесь прихід — $91.30 повернено на наш дорогий журнал „Промінь", референткою пані Розалією Петрущак. Із вдячністю, Відділ заплатив добр. Савелі Рибальці $25.00 за її труди. Вона відразу підписала чека і повернула на „Промінь".

Закінчилось наше свято співом „Де згода в родині" і слідувало чайне прийняття.

Наталка Кіндрачук.

СЛОВО ДО НОВИХ І СТАРИХ ЧЛЕНКИНЬ

Сьогодні наш відділ, Союз Українок Канади ім. Ольги Кобилянської улаштовує Свято Членства. Це свято вже увійшло в життя відділу і ми святкуємо його щороку в місяці лютім, як можливо.

Союз Українок Канади є одною із складових організацій Союзу Українців Самостійників. Кличем самостійників є: Самопошана, Самостійність, Самодіяльність. Було б дуже добре, щоб хтось із самостійників дав нам доповідь та з'ясував зміст кожного з тих трьох слів. Союз Українок Канади постав ще 1926 року в Саскатуні, на першому З'їзді українських жінок, за ініціятивою провідних учительок і студенток — Могилянок, що перебували в Інституті ім. Петра Могили.

Союз Українок Канади має слідуючу організаційну структуру — а це:

1. Головна Центральна Управа — тепер в Едмонтоні. 2. П'ять Провінційних Екзекутив — в Британ Колумбії; Альберті; Саскачевані; Манітобі і на Сході Онтаріо. 3. Головний Музей в Саскатуні. 4. Чотири філії музею — в Британ Колумбії, Альберті; Манітобі, і на сході в Торонто. 5. Жіночі відділи, Союзу Українок Канади — около 150. 6. Безпосередні членки, де нема відділу. Ці членки платять членську вкладку просто до централі і одержують всі обіжники.

Ми недавно, (а це не 23-го вересня 1973 р.) святкували Ювілей 50-ліття нашого Відділу і багато з нас знають завдання Союзу Українок Канади.

Чи вона є членкиня відділу, чи входить до управи відділу, чи до управи Пров. Екзек., чи вона є в управі Музею; чи колись вона була в управі централі Союзу Українок Канади, чи була безпосередньою членкинею в кожнім з вичисленого вона мала членські обов'язки. Чи вона очолювала відділ, чи була головою Пров. Екзек., чи головою Музею, чи рекордовою або кореспон. секретаркою, касиркою, чи референткою чи очолювала різні комітети, чи була у контрольній комісії — кожна з них мала свої обов'язки тільки всі не однакові.

І тут хочу коротенько з'ясувати обов'язки членкині Союзу Українок Канади:

Перший обов'язок членкині є найлегший ,а це — платити точно членську вкладку таки на річних зборах або з початком року, бо потім забудете. Друге — брати активну участь в зборах і у всебічній праці відділу, будуючи — не руйнуючи... Наприклад — помагати різним референткам, коли вони бажають помочі від вас. А в нашім відділі маємо 15 референток. Третій обов'язок є: виконувати рішення і директиви управи відділу, Пров. Екзек., головної управи Централі, управи Музею і головних з'їздів. Стараймося увести в життя резолюції, які були приняті на головних з'їздах.

Всі відділи СУК льокуються при Українських Греко - Православних Церквах і в нас при Катедрі. Тому обов'язком кожної з нас працювати для своєї церкви. Піддержувати її фінансово, опікуватись недільною школою і всебічною працею Катедри. коли на це є потреба. Четверте — як би то було добре, коли б членкині тримали точність чи то на збори чи на засідання, чи в якій іншій праці організації. П'яте — треба бути, **ощадному** — не марнувати організаційних матеріяльних засобів; не витрачувати чиїхось здібностей, енергії і часу. Шосте — все треба додержувати дане слово!

Сьоме — треба бути справедливим, оцінювати заслуги інших членкинь або людей взагалі. Також треба мати пошану і повне довір'я до свого проводу. Напр. — голова бере на себе велику відвічальність, посвячує багато часу і праці в користь організації, а це також відноситься до інших складових організацій СУС. Треба бути більше братерськими і більше приятельськими супроти членкинь та інших людей. Членкиня повинна бути пильна, не опускати ніякої нагоди, щоб чогось навчитись. Членкиня повинна тримати самодисципліну. В домі кожної членкині, обов'язково повинен бути „Вісник", „Український Голос" і „Промінь", крім інших українських часописів і журналів і щоб

всі вдома їх читали. Майже в кожнім відділі є українська Бібліотека. Визичайте книжки і читайте їх, то скористаєте багато. Обов'язок кожної членки, говорити українською мовою вдома, в організації і під час різних підприємств. Хіба є мішане подружжя, то тут вже заходить потреба порозуміватись англійською мовою.

Обов'язком кожної членкині бути доброю горожанкою, взірцевою мамою вдома, взірцевою членкинею в церкві в організації і давати добрий примір всюди і всім.

Анна Тріщук.

ВШАНУВАННЯ МАРІЇ БАЙДАК З НАГОДИ ЇЇ 70-ЛІТТЯ
Монтреал

В неділю, 3 лютого 1974 в залі Собору Св. Софії в Монтреалі, родина, приятелі і членки Союзу Українок Канади — відділ „Доньки України" улаштували милу несподіванку для пані Марії Байдак з нагоди відзначення 70-літнього ювілею з дня народження. Після молебня за здоров'я шановної ювілятки при вступі на залю її і мужа Степана привітали хлібом і сіллю пан Йосиф Савчук і пані Стефанія Кульба — голова відділу „Доньки України" яка також була господинею ювілею. По молитві і вступнім слові донечка ювілятки, пані Стефанія Випрук обдарувала свою маму гарним корсажем з рож, з приводу цього великого дня. Писемний привіт від отця д-ра В. Слюзара і добродійки, які почерез недугу не могли бути присутніми на ювілею, прочитала господиня пані С. Кульба. Усні привіти ювілятці склали, муж Степан, донечка Стефанія, племінниця пані Броніслава Труфин, пані А. Деміграк, яка дівочила з ювіляткою і пані Євгенія Підвисоцька від С.У.К. відділ „Доньки України". Дарунок від родини передала ювілятці донечка Стефанія Випрук, а від присутніх пані Анастасія Ґерич. Дуже змістовий привіт склав отець Ігор Куташ, парох Собору Св. Софії, та побажав пані Байдак ще довгого і веселого життя в рідним огнищу і громаді.

Ще від дуже ранного прибуття до Монтреалу із Західньої Канади пані М. Байдак і муж Степан вступили в активне церковне і організаційне життя, яке тоді гуртувалося при Церкві Св. Софії, а тепер Соборі. Зараз таки після приїзду пані Байдак вписалася в членство Союзу Українок, відділ „Доньки України" і по сьогоднішній

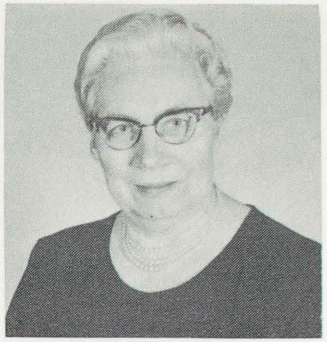

МАРІЯ БАЙДАК

день ревно і чесно працює для добра нашого відділу по змозі своїх сил. До речі сказати, що впродовж літ пані Байдак була рекордовою секретаркою відділу і виконувала свій обов'язок совісно і взірцево. Муж Степан вступив до Монтреальського відділу Товариства Українців Самостійників і по сьогодні працює для добра цього товариства занимаючи різні позиції в управі впродовж тих довгих літ. Обоє вступають до Братства Християнського Милосердя, в якім пан С. Байдак вже довгі літа виконує функцію фінансового секретаря. Він також був членом Управ Собору Св. Софії довгі літа і членом Комітету Рідно-Шкільного при Соборі. Донечка ювілятки, пані Стефанія Випрук вихована при громаді, в рідній школі і в С.У.К., як і її муж Мирослав, який свого часу був скарбником при управі Соборі Св. Софії поверх десять літ. Пані М. Байдак є тиха і примірна дружина, взірцева мати, віддана бабуня і працьовита членкиня відділу „Доньки України". Муж Степан і зять Мирослав дуже багато труду і праці віддали в церковне і організаційне життя, а донечка Стефанія є доброю матір'ю своїх дітей. Взагалі родини Байдаків і Випруків є віддані родини для нашого церковно-громадського життя в Монтреалі.

До збірки промовляла пані Анна Прокопюк. Збірка принесла гарну суму для Церковного Комітету при відділі. З нагоди ювілею своєї дружини пан Степан Байдак пожертвував $70.00 на будівельний фонд резиденції Собору, а пан Мирослав Випрук і дружина Стефанія $50.00 на ту саму ціль. Після приємної гостини так як розпочато ювілей молитвою так і закінчено, яку перевів отець І. Куташ. Велика подяка належиться слідуючим паням, які зайнялися цією ювілейною імпрезою її добрі і довголітні приятельки а це: К. Іванишин, А. Ґерич, А. Прокопюк, А. Колісник і А. Гринів. З приводу її ювілею пані М. Байдак склала пожертву на „Промінь" в сумі $20.00.

В імени відділу С.У.К. „Доньки України" в Монтреалі бажаємо пані Байдак і родині ще довгі літа проживати на користь нашого відділу і на користь громади. Щасти вам Боже.

Членка Відділу.

У ПАМ'ЯТЬ ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ РОКОВИН,
Валей, Бр. Колюмбія

Незабутнім спомином залишиться у пам'яті членів Української Православної Громади Успіння Пресв. Богородиці, неділя дня 10 березня 1974 року, коли то стараннями місцевих сил згаданої парохії було улаштовано Шевченківське Свято.

Після Служби Божої о. Настоятель подав до відома вірним про відслуження поминальної Панахиди, а по цім концерту - роковин Шевченка, якого ім'я закарбоване золотими буквами в серцях мільйонів синів і дочок українського народу.

По закінченні Св. Літургії і відслуженої Панахиди відбувся громадський спільний обід у приміщенні парафіяльної авдиторії, якого старанно приготовили членки місцевого відділу Союзу Українок ім. О. Кобилянської, якого головою є пані Оксана Круліцька. Другу частину святочної академії почато гимном Канади на тлі збірного і мішаного хору церковної громади з участю молоді. По цім слідували художні точки і пісні „Перебендя" — Кобзар, і „Наш Отаман Гамалія"..., слова Т. Г. Шевченка, муз. М. О. Гайворонського у мистецькому виконанні мішаного хору під диригентурою пані А. Залубняк, зі солістом п. Данилом Мацелюхом, який (чудовий баритон) був супровідним солістом до пісні „Гамалія"; він же по мистецьки з досвідченим акторськими хистом продеклямував зо слів, Т. Г. Шевченка: „Якби ви знали паничі". Дальше слідувала пісня „Туман хвилями лягає".

З черги відбувся виступ учнів Рідної Школи, які продеклямували добре виконані вірші: Марко Лисак, Ірина Макар, Олександр Коновальчук і Давид Макар.

По цім хор учнів рідної і недільної школи проспівав дві пісні під диригуванням учительки пані Марти Либедович, „Поклін Тобі Тарасе, муз. М. Гайворонського та „Учітеся Бра-

ти Мої", мельо-деклямацію гарно виконали „Садок" і „Українське Село" учні: Колін Голонько, Синді Татарин та Романа Прокопчук. „До Основяненка", „Бють пороги" — зворушливо продеклямувала Наталя Грицюк.

Реферат і змістовне слово виголосив на тему „Шевченко як мистець-маляр" ,д-р Богдан Лисак, який у своєму рефераті та у висвітленні малюнків у світлинах передав приявним цікавими ілюстраціями, що Шевченко був не лише один із найбільших поетів, але й також одним із найкращих мистцем-малярем.

Після реферату було і ще відспівано збірним мішаним хором три пісні: „Заросли шляхи тернами", „На високій дуже кручі", народня пісня про Т. Г. Шевченка, муз. А. Гнатишина й „Заповіт", муз. К. Стеценка. Заключне слово виголосив о. Настоятель, при цій нагоді склав подяку учасникам програми і концертову програму закінчена відспіванням „Ще не вмерла Україна" і „Боже щасти".

о. П. Б.

ЧЛЕНСЬКИЙ ЧАЙ
Ошава, Онт.

В неділю по полудні, 24 березня, відділ Союзу ім. Барвінок в Ошаві, не лише відзначив членкинь, які вписалися давніше — добродійку Олену Славченко, пань: Лесю Минисору, Лесю Казановську, Марію Добко і Діяну Омелянчук, але дав велике признання одній з ініціяторок відділу, пані Олі Куць, коли наш відділ вперше дістав таку грамоту. Голова, пані Оля Горегляд, вручуючи грамоту в імени відділу, розказала про заслуги нашої почесної членкині у її безперервній праці для нашого відділу, як і організації Союзу Українок Канади взагалі.

Пані Куць, дякуючи за таку несподіванку, сказала, що організуючи відділ 18 років тому, ніколи не думала, що удостоїться такої чести дістати відзначення Почесної Членкині. На перших зборах було 9 членкинь, але як та квітка барвінок ми ростемо. Їй приємно на цім святі було бачити давню приятельку пані Мирославу Телебу, голову провінційної екзекутиви СУК на Східню Канаду.

Покликуючи до слова нашу головну бесідницю, яку представила пані Наталя Давдс такими словами: „Я маю честь познайомити пані Телегу і хоч її прізвище всім відоме та не всі ми мали нагоду стрінутися і не всі свідомі її великої праці для організації, а заразом і для української справи взагалі".

З членського Чаю — зліва направо: голова відділу Оля Горегляд, Марія Григоренко — членкиня чайного комітету, Мирослава Телеґа — голова Пров. Екзек. Союзу Українок у Східній Канаді і гість-доповідач на святі, Ґеня Маґа — членкиня комітету, Оля Кузь — почесна членкиня відділу відзначена на цім святі.

Пані Мирослава Телеґа з дому Турчин, одна з трьох дівчат, живучи раніше у Форт Виліям, а відтак у Виндзорі, де ходила до школи. Її батько був одним з основоположників Української Православної Церкви в окрузі Виндзору. Заміжня за Михайлом Телеґою, мають одного сина Василя, а тепер троє внуків. Її організаційна праця почалася, коли в 1932 році заснувався відділ Союзу Українок імени Лесі Українки у Виндзорі. Через одинадцять років пані Телеґа була головою відділу, одночасно беручи участь в інших організаціях зв'язаних з Союзом, як КУК, Національна Рада Канади. В роках 1954-55 була заступницею голови Екзекутиви Союзу Українок Східньої Канади, а тепер вже четвертий рік є головою. Завершенням цього четвертого року є колосальна праця — приготування до видання „Збірки українських буковинських взорів". Ми раді, що з нагоди нашого соціяльного Чаю Членства маємо приємність почути нашу шановну гостю.

Промова пані Телеґи в скороченню: „Союз Українок є одна з найбільших жіночих організацій в Канаді. Рух до створення першої української жіночої організації постав 1924 року в Інституті ім. Петра Могили в Саскатуні, культурному осередку та народньо-виховній інституції. 1926 року відбувся перший з'їзд із 7 осередків, сьогодні є 140 відділів у Канаді. Головні напрямки СУК: громадська праця, розбудова власного культурного життя, будувати свою Православну Церкву, Інститути, школи, піддержувати свою пресу, журнал, літературу, мистецтво, видавничу справу. Другий важливий і головний напрямок праці — помагати українському народові на рідних землях боротися за його свободу і незалежність, інформувати вільний світ про політичне положення в Україні. Через організацію українська жінка-мати відіграла велику ролю у формуванні національного, релігійного і культурного життя в Канаді, бо вповні зрозуміла, що у великій мірі вона має у своїх руках засоби зберігати культуру народу і передати її наступним поколінням. Ми також мусимо заохочувати членкинь

бути вартісними громадянками Канади. СУК дає стипендії українським студентам, займається недільними і українськими школами, відпочинковими оселями, курсами і т. д. Тримає контакт з національними і міжнародніми жіночими організаціями. Має видавничий фонд і свій журнал, Музей — головний в Саскатуні, філії у Ванкувері, Едмонтоні, Вінніпегу і Торонті. Ми горді своєї спадщини. Теперішний світ вимагає сил, молодих думок і праці. Наша відзнака Смолоскип — хай його світло зогріває ваші серця і дасть енергії до дальшої праці. Нам потрібно більше комунікації і ілюстрації, щоб спонукували нас бути активістами.

Пані Ґеня Маґа подякувала за таку цінну промову і вручила доповідачці подарунок.

Комітет, який зайнявся цією імпрезою, складався з голови відділу пані Олі Горегляд, пані Ґені Маґи і пані Марії Григоренко, як також приготовили дуже гарне чайне прийняття. Цей незабутній і корисний Чай відбувся в домі пані Григоренко.

Наталя Довдс, прес. референтка

ДЕНЬ ЧЛЕНСТВА С.У.К. ЙОРКТОН, САСК.

В неділю 3-го березня 1973 року в Коронишен Гал у Йорктоні, Саск., відбувся „День членства" місцевого відділу СУК ім. Олени Пчілки. Приготуванням займався освітній відділ організації, на чолі з пані О. Пиць. Програмою провадила пані К. Волощук, членкиня освітнього відділу. Вона покликала за головний стіл членкинь управи та членкинь з 25-літнім стажем, нововписаних членкинь, місцевого пароха з добродійкою та голову церковної громади.

Пані П. Чабан, голова Т-ва, привітала членкинь і гостей і з'ясувала становище та завдання провідниці організації в особі голови.

За відсутністю голови церковної громади п. В. Ригуса від місцевої громади привітав присутніх п. В. Ґрегорій, диригент церковного хору.

Місцевий парох, о. Микола Стеценко у своєму слові вияснив присутнім значення культури, на основах Св. Письма. Між іншим він сказав: „Люди білої раси пішли вперед зі своєю культурою поза інші не білі народи тільки тому, що білі народи найперше християнізувалися та своє культурно-національне життя основували на основах Св. Письма. Без любови до Бога і до свойого ближнього не

АННА КОВАЛИК

можна мати великого прогресу в культурі, тобто способові життя.

Пані С. Ригус і М. Затерук, членкині Комітету Членства, представили і в короткому перечитали біографію нововписаних до відділу членкинь, якими були: О. Чернейко, С. Букорос, Л. Джарман, А. Данилюк, Є. Білан, Є. Вівчар, Г. Біблов, Б. Борис, Ф. Станіцька, Ю. Палій, а голова пані П. Чабан вручила кожній відзнаку Смолоскип Союзу Українок. Секретарка (кореспонденційна), добр. Ю. Стеценко перечитала місцеві обов'язки кожної членкині, з яких найголовнішим є, щоб кожна сама, а також заохочувала й свою родину відвідувати кожне Боголуження, яке відправляється в Церкві. Пані П. Семенюк, секретарка відділу, перечитала імена тих членкинь, яким цього року закінчилося 25 літ членства, а це паням: А. Ковалик, А. Михальчук, О. Копельчук, Д. Корбут, О. Пиць, а пані Чабан вручила кожній грамоту 25-ліття.

У зв'язку з тим, що пані Анна Ковалик, одна з повище відзначених, була іще найдовше головою Союзу Українок Канади, місцевого відділу і особливо в ті часи, коли місцева церковна громада будувала нову Церкву і було потрібно, як ніколи більше перед тим жіночої праці для здобуття фінансів, щоб сплачувати довги, які тяжіли на громаді. Увесь цей тягар, по більшости (як звичайно по всіх громадах УПЦК), спочивав на жіночому т-ві, а це найперше на голові, отже за таку працю їй присвоєно іще звання ПОЧЕСНОЇ ГОЛОВИ у місцевім відділі.

Дальше членкині жіночого т-ва, під керівництвом пані Чабан в супроводі мандолін, відспівали на слова Л. Українки дві пісні: „Колискова" та „Вечірня година", а пані П. Семенюк продеклямувала: „Без надії..."

Кінцеве слово, сказала голова культосвітнього відділу пані О. Пиць. З нагоди такого членського свята представили пані завдання нашого журнала „Промінь" і його ролі в нашім громадськім житті. Зроблено було заклик на збірку пресового фонду. Під час чаю, загально зложили $26.50, та поодинокі членкині: Т. Кардинал — $5.00, В. Трофанюк — $5.00, М. Гупка — $5.00, по $2.00: А. Ковалик, К. Волощук, О. Пиць, С. Ригус, А. Кузерява, Ів. Рубашевський; по $1.00: П. Чабан, О. Василишен, О. Копельчук, М. Затерук та Ю. Смугельська. Разом $32.00, а разом з загальними— $58.50 на фонд „Променя". День членства закінчено в дружній атмосфері за чашкою чаю.

Юлія Стеценко, кор. секр.

ПОСВЯЧЕННЯ ДОМУ
Бімзвел, Онт.

Кажуть наші люди, що дуже легко набути собі ворогів, а приятелів багато тяжче. Та наші громадяни, п-ва Яцишини не мали труднощів, щоб здобути собі приятелів в околиці Ґрімзбі і Бімзвел, бо вороги напевно не зійшлись би так численно на посвячення їхнього дому дня 25-го лютого ц. року.

П-во Петро і Харитя Яцишини прожили свої молоді літа у Монтреалі та коли по другій світовій війні люди з великих міста виїздили на фарми, то й вони прибули в ці околиці, набули собі овочеву фарму, а відтак відкрили ресторан, в якім обидвоє працювали.

По приїзді до Бімзвел, п-во Яцишин включились в нашу громаду, а пані Яцишин вступила до жіночого т-ва і через роки була касиркою або фінансовою секретаркою. Одинокий їхній син Мирослав ходив тут до рідної школи при церкві і завжди був радий служити в церкві коло священика.

По роках праці п-во Яцишин рішились спродати все і вертатись до Монтреалу, та дуже швидко вони пізнали ріжницю життя у великому місті і по трьох роках повернулись у свій благословенний Бімзвел, побудували нову хату, бажаючи в ній проживати роки свого життя у спокої.

По повороті з Монтреалу вони знов включились в нашу Православну Громаду св. Юрія, а пані Яцишин у відділ Союзу Українок ім. Кн. Ольги. І от на повячення того дому так численно зійшлись громадяни і приятелі. Були тут і англійці, які подивляли красу наших обрядів.

При вході в дім п-ва Яцишинів, п. Й. Лисий привітав господарів від цілої громади хлібом-сіллю, а по посвяченні дому о. Т. Міненко від себе, своєї родини та нашої церкви склав побажання і просив Божого благословення на все добро і радість господарям дому.

Після чину посвячення всі переїхали до церковної залі на прийняття. Парох о. Міненко поблагословив страви а господарем вечора був п. Ткаченко. Після вечері були промови і побажання п-ву Яцишинам, за які вони сердечно дякували. Пані Т. Лиса в імені відділу ім. Кн. Ольги побажала п-ву Яцишинам проживати в добрім здоров'ї і радости ще много літ, згадала і про наш журнал „Промінь" та Музей Союзу Українок Канади, в якім будуть приміщуватись наші культурні надбання. Збірка принесла $38.00 з чого на „Промінь" призначено $15.00.

Пан Ткаченко вручив п-ву Яцишинам пам'ятковий подарунок від присутніх. Пані Яцишин подарувала до жіночого т-ва $30.00, а п. Яцишин на нашу церкву склав $50.00.

Цю несподіванку приготовили п. п. Ткаченко, Василечко і Хоростківський, а членкині нашого відділу на чолі з пані Ткаченко і М. Василечко приготовили обід, за що належиться їм подяка, а п-ву Яцишинам многих літ.

Приятель.

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ

Відділ ім. О. Кобилянської у Смокі Лейку, Алберта улаштував з нагоди роковин Шевченка освітні сходини, які відбулися 3 квітня ц. р. під час місячних зборів.

Програму сходин відкрила пані М. Паламарик. Присутні членкині відспівали „Заповіт". Пані М. Кокотайло прочитала про життя і творчий шлях Шевченка в англійській мові, а пані Пивовар в українській мові. Пані Тетяна Тивонюк прочитала вірш „Тарас". Спільним співом „Думи мої" закінчили ми наші сходини. Хай і скромною програмою, а відзначили ми роковини нашого найбільшого поета Тараса Шевченка.

Є. Рошко.

В ОСТАННЮ ДОРОГУ
Свято-Володимирський Собор, Гемилтон, Онт.

Дня 20 лютого 1974 р. гудуть похоронні дзвони. В Соборі коло Аналою стоїть напіввідкрита домовина з тілом бл. п. Ригорія Романа. Напереді стоять: жінка, син, дочка, невістка, зять і внуки — всі горем прибиті, з очей котяться краплисті сльози.

16 лютого 1974 року назавжди закрились очі, зав'яла і зникла мілоласкава усмішка дідуся, тата, тестя, брата і чоловіка — перестало битись серце, перервало нитку життя бл. п. Григорію Роман.

Упокоївся у Бозі, залишивши у смутку: дружину Євдокію, сина Івана, невістку Лєну, дочку Зіну Корець, зятя Івана Корець і внуків: Віктора, Івана, Володимира і Петра (діти сина) та Анну, Василя, Тараса і Олю (діти дочки) в Канаді. В Україні залишилася сестра Анна.

Народився Григорій 1 серпня 1909 року в родині Гаврила і Варвари Роман в с. Слав'яносербськ на Луганщині. Одружився в 1927 році з Євдокією з роду Нанкін.

Мав п'ять братів і три сестри, які всі відійшли у вічність за вийнятком сестри Анни, яка живе в Україні. Бл. п. Григорій був наймолодший в родині і жив при батьках.

Під час насильної колективізації і знищення добрих господарок та підготовки до штучного голоду в Україні люди розбігалися на всі сторони, шукаючи місця, щоб зберегти своє життя. Григорій мусів кидати своє улюблене батьківське село і виїхав шукати захисту для своєї родини. Влаштувався на Донбасі і працював у копальні вугілля до 1941 року.

В часі другої світової війни висланий був на Сибір на копальні вугілля, як „ненадійний". Умови не були можливі до життя. Смерть кожну хвилину заглядала в очі. Тяжкий вихід з цього смертельного місця мусів прийняти Григорій: — „Тікаю на Україну... Хочу хоч раз побачити свою жінку і милих дітей"... Шість тисяч кілометрів тернистого шляху.

Прибув на Україну, але не міг переховатися. НКВД заарештувала і посадила до тюрми. Відбувся суд, який засудив на 10 років Сибіру. Бачучи невихідне становище, пішов добровільно на фронт на передню лінію.

По закінченню війни перебував у таборі біженців Гайденав, Зах. Німеччина.

До Канади прибув 9 квітня 1950 р. Належав до Свято-Володимирської Громади. Щиро виконував поставлені перед ним обов'язки для блага своєї Церкви і української спільноти.

На Святу Літургію і похоронні відправи зійшлися до Свято-Володимирського Собору багато рідних, друзів і приятелів, щоб так, як і на панахидах, разом з о. М. Кривихом скласти молитви до Всевишнього за спокій душі покійного.

На цвинтарі Вудленд відслужено Літію за упокій душі і запечатано гріб.

Хай буде Тобі, Григорію, легкою земля вільної Канади. Вічна Тобі пам'ять!

З проведеної на поминальнім обіді збірки на „нев'янучий вінок" приділено 20.00 дол. на журнал „Промінь".

Приятель

Подяка

Високопреподобному митрофорному о. прот. Василеві Федакові — настоятелеві Собору за багаторазові відвідини бл. п. Григорія в лікарні і поради, Всеч. о. Миколі Кривиху за відслуження панахид, Святої Літургії і похоронної відправи; хорові Собору, диригентові Б. Радишеві і керівникові хору п. Янценкові; жіночій орг. СУК на чолі пані Гребенюк за повне співчуття, квіти, підготовку і проведення поминального обіду і всім тим друзям і знайомим, які відвідували покійного під час його недуги, що в годину великого горя і печалі підтримали нас духово, складаємо щиросердечну подяку. Дякуємо всім,

РІЧНІ ЗВІТИ

БРЕНТФОРД, ОНТ.

Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 1-го грудня 1973 року в церковній залі Св. Михайла. Збори почато молитвою і хвилинною мовчанки вшановано померших членкинь відділу. Зборами керувала голова Оксана Гриньків, а секретарювала Марія Іванець у відсутности рекорд. секретарки. Мороз.

Голова відділу Оксана Гриньків привітала присутніх членкинь і висловила свою подяку за кооперацію в цілому році і сказала, що коли були які недомагання, або помилки, то просить не брати їх на наступний рік.

Діяльність річного звіту від грудня 1972 до грудня 1973 року. Першою річною імпрезою було свято Св. Миколая в грудні, що його улаштував відділ Союзу Українок для учнів недільної школи, який відбувся концертовою програмою і обдаровано дітей святочними пакунками. В січні членкині брали участь у приготуванні спільної Йорданської Святої Вечері. В лютім улаштували академію в роковини Лесі Українки, а в березні разом з членами громади Св. Михайла членкині відділу брали участь у концерті Шевченка, що відбувся в Норт Парк. В м. квітні мали весняний передвеликодний базар, а по Великодні спільне свячене.

В травні ми всі були дуже заняті, бо приготовлялися до драматичного фетивалю й окружного з'їзду у Брентфорді. З'їзд скликаний Пров. Екзекутивою Союзу Українок Східньої Канади, а ми були господинями з'їзду. З'їзд був успішним.

В червні наш відділ дав як моральні так і фінансову поміч „Каравану", який відбувся в Торонті в Інституті Св. Володимира то на фестин-пікнік для дітей недільної школи. Кожна дитина одержала православний хрестик в дарунку. В липні, серпні були вакації.

У вересні наш відділ був запрошений до Лонг Бренч на ювілей 30-ліття відділу ім. Софії Русової. Кілька членкинь поїхало на це свято. В жовтні голова Оксана Гриньків та П. Ковальська репрезентувала наш відділ на Провінційнім З'їзді, який відбувся у Виндзорі. На запрошення голови О. Гриньків п. Радиш з Гамільтону висвітлив фільму про свою з дружиною подорож в Україні, Чехословачині, побували на Буковині опісля в Лондоні і Парижі. Це була цікава імпреза. В листопаді улаштував наш відділ вечерок присвячений роковинам Ольги Кобилянської. Відбулось кілька освітніх вечорків, на яких прочитували різні статті з журнала „Промінь", доповіді, відбувся один вечерок, на якім Оля Качур дала показову лекцію як робити столові підстілки. Крім того сповняли ми добродійну працю — відвідували старших або хворих членкинь, інших вітали з днем народин.

Членкині нашого відділу помагали громаді з обідами та виконували іншу громадську працю, помагали фінансово нашій місцевій церкві, Інститутові Св. Володимира, Пансіонові Ів. Франка в Торонті, журналові „Промінь".

Фінансовий звіт: з 1972 року, було в касі $533.53, прибутки в 1973 — $2,001.52, видатки — $1,514.53.

Управа відділу на 1974 рік: голова Оксана Гриньків, уступ. голова — Стефанія Костюк, заст. голови — Анна Шалай, 2 заст. — Анна Гуцул, рекорд. секретарка — Анна Мороз, кор. секрет. — Марія Іванець, касирка — Анастасія Перожак.

Комітети — добродійний (відвід. хворих) — А. Шалай, П. Ковальська, п. Семенюк ,А. Мороз; кухонний — А. Шалай, А. Білінська, О. Гучковська, п. Сесмиструк, А. Неміровська; церковний — п. Сесмиструк, п. Ковальська, О. Гучковська; освіти — М. Іванець, О. Гриньків, А. Перожак; молодшого СУМК-у — А. Гуцул, Л. Костюк; до Місцевої Жіночої Ради — А. Перожак, С. Костюк, П. Ковальська. Контрольна Комісія — М. Іванець, М. Савіцька, Н. Барська. На тих зборах було обрано комітет, який мав зайнятись приготуванням ювілею 25-ліття відділу, яке припадає в травні 1974 року. До комітету увійшли: М. Іванець, П. Ковальська, А. Перожак, Оксана Гриньків як голова, А. Шалай; до помочі М. Сесмиструк і Л. Бурдейна.

Марія Іванець, ескретарка.

що причинилися до звеличання пошани бл. п. Григорія під час похорону.

Нехай Всевишній Господь Бог винагородить Вас за співчуття в нашому горю.

Євдокія Роман, діти й внуки

ЧИЛИВЕК, Б.К.

Відділ ім. Ольги Кобилянської

Річні збори відділу відбулися у понеділок, 3 грудня 1973 р., у церковній залі. Голова пані Р. Григірчук відкрила збори молитвою. Присутніх членкинь було 15. До нашого відділу прибуло 3 членкині, а саме: Софія Охітва з Саскатуну, Текля Лисайчук з Лібов, Манітоба і Анна Зузак з Едмонтону, які замешкали в Оселі „Тризуб", домі для старшин у Чиливек. Вітаємо!

Председницею зборів була Р. Григірчук, секретаркою М. Савіцька, яка й звітувала про цілорічну працю відділу.

Касирка Анна Крипякевич дала звіт фінансовий, господиня — Анеля Френд, відвідувачі шпиталю — Стефанія Троян і Марія Горін. Р. Григірчук подякувала членкиням за співпрацю та закликала до дальшої праці.

Відділ відбував збори місячно, а заряд мав засідання окремо і разом з церковним зарядом. Починаючи з місяцем січнем — членкині ходили колядувати разом з членами громади та приготовили Йорданську Святу Вечерю. В лютім відсвяткували свято Лесі Українки разом з сусіднім відділом з Агесі. Видано весільну вечерю та відбули вінкоплетини „шавор" для Анни Марі Чайки, бувшої сумківки. В березні відсвятковано програмою свято поета Тараса Шевченка. Також приготовлялися до весняного базару під час Великого посту. В квітні улаштували виставку ручного українського мистецтва в міській залі з нагоди Сторіччя околиці Чиливек, та приготовили українську поживу на спільний обід під час того ювілею. Відбули весняний базар з чаєм, випродажем домашнього Великоднього печива, вишивок та писанок з великим успіхом. Членкині відділу брали участь у конференції Жіночої Ради на провінцію Брітійської Колюмбії. Відбули збори заряду із Провінційною Екзекутивою СУК, які також брала участь у конференції ЖРади. В травні відбули Спільне Свячене разом із Днем Матері, де було вшановано найстаршу матір — Марію Пилат та наймолодшу — Віру Пеннер. Влаштовано троє привітань з нагоди поселення в новім домі п-ва В. і В. Пеннер, п-ва І. і В. Костів та п-ва Н. і С. Троян. Видано вечерю з нагоди 25-літнього ювілею подруж-

жя п-ва Михайла і Галини Кіслінських. Відділ влаштував виставку мистецтва під час Весняного Чаю Провінційної Екзекутиви СУК у Венкувері. Голова Р. Григірчук вишила і подарувала обрусик на розігравку під час чаю на першу нагороду. В червні видали обід замість пікнику через непогоду, де вшановано найстаршого батька — пана Д. Френда і наймойодшого — пана В. Пеннера. В липні членкині брали участь у програмі під час відкриття Оселі „Тризуб", також подавали перекуску для учасників, де було повертх 150 осіб. В серпні видали вечерю з нагоди 60-літнього ювілею подружжя п-ва Дем'яна і Анелі Френд.

На крайовий з'їзд у Вінніпезі Марія Савіцька репрезентувала відділ. Звіт передала членкиням відділу і членкиням відділу сусіднього ім. Л. Українки з Агесі. Наш відділ жертвував дві вишиті речі на випродаж під час з'їзду.

Членкині вложили багато праці у приготовленню до Візитації Архиепископа Андрея, коли він посвячував нашу церкву і дім для старших громадян Оселю „Тризуб".

Видано осінню вечерю, обід під час церковного празника, обід по Богослуженню під час святкування Свята Книжки і видали вечерю з нагоди 25-літнього ювілею служіння в Українській Православній Церкві прот. о. Петра Сацевича. Відбули осінній базар разом з церковною громадою. Відбули Листопадове Свято після Богослуження разом з громадою.

На зборах, поза господарськими справами, читаємо обіжники та іншу кореспонденцію, що надіслано централею та провінційною екзекутивою. Вшановуємо членкинь з нагоди дня уродин та ювілеїв.

Фінансовий звіт: Осталось в касі з 1972 р. 507.90 дол., приходи за 1973 рік — 1,751.91 дол., розходи — 1,829.07 дол., осталось у касі — 430.74 дол.

Членкині відділу складають найсердечнішу подяку управі централі СУКанади, Провінційній Екзекутиві на Брітійську Колюмбію з осідком у Венкувері та журналові „Промінь" за поміч та провід. Складаємо подяку сусідньому відділові ім. Л. Українки в Агесі за їх поміч. Наш відділ малий числом, а часом праці багато, цей відділ з Агесі стає нам до помочі. Наш відділ належить до Льокальної Ради Жінок вже поверх 20 років.

Наш відділ жертвував на місцеву церкву св. Дмитрія 500.00 дол., на Музейний фонд 25.00 дол., на „Промінь" 20.00 дол. та сповняє бюджет до централі.

Управа відділу: голова — Розалія Григірчук, заст. голови — Стефанія Троян, секретарка — Галина Кіслінська, заст. секр. — Настуня Марчук, касирка — Вінні Костів. Контрольна комісія — Марія Горін, Анна Крипякевич і Марія Савіцька. Господині — Текля Лисайчук, Анна Зузак, Анеля Френд і Варвара Гойдра. Сестриці: Т. Лисайчук, А. Зузак і Софія Охітва.

Марія Савіцька, секретарка

ТАНДЕР БЕЙ, ОНТ.

Відділ ім. О. Пчілки

Річні збори нашого відділу ім. Олени Пчілки відбулися 18 січня 1973 в церковній залі при УГПЦ. Св. Володимира.

Голова, пані Варвара Бойко відкрила збори вітаючи всіх присутніх і попросила добр. Зміївську провести молитву перед зборами, і при тому вшанувати померлих членкинь повстанням з місць однохвилинною тишою.

Опісля вибрано президію зборів, до якої увійшли пані: Софія Мендик, як голова, Ольга Велика, як секретарка, і Дорис Мендик як доповняюча членка.

Пані Мендик, перебираючи збори, попросила рекордову секретарку прочитати звіт з минулих річних зборів.

Слідували звіти урядниць. Усі звіти були цікаві і докладні, виявляючи велику працю, що її жінки виконали на добро церкви. На внесок контрольної комісії уділено абсолюторію уступаючій управі.

Наступна точка була вибір нового заряду. Був внесок пані Новосар, а підтримано пані Ландяк, попросити минулорічний заряд залишитися ще на один рік. Збори прийняли рекомендацію за виїмком касирки пані Василини Федчак, яка просила звільнення. На позицію касирки вибрано пані Ольгу Велику.

Покликано настоятеля церкви Св. Володимира о. П. Зміївського до слова, як також голову церковної громади пана Антона Музику. Кожний з них побажав дальших і ще більших успіхів в майбутньому, які відділ був щасливий здобувати за останніх 29 літ.

Вдруге вибрана голова, пані Варвара Бойко, подякувала всім за перевибір та довіря до неї і просила членок до дальшої співпраці на добро церкви.

Цьогорічний заряд складається з таких пань: голови — Варвари Бойко, заст. голови — Теодора Литвин, 2 заст. голови — Стефанія Музика, рекордова секретарка — Анна Стасів, фінансова секретарка — добр. Анна Зміївська, касирка — Ольга Велика. Комітет відвідування хворих — пані Литвин і пані Велика. Комітет Українок Канади — пані Стасів і пані Мендик.

Анна Стасів, секр.

ТІОДОР, САСК.

Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори відділу відбулись 5 грудня 1973 року в домі пані А. Кузик. Збори відкрила пані М. Молдован. Предсідницею зборів була пані І. Гарасимюк. Слідували звіти членкинь заряду. Голова відділу склала сердечну подяку всім — сторшим і молодшим членкиням за їх співпрацю і кооперацію впродовж цілого року.

Діяльність. Впродовж року відбулось 10 місячних зборів. Членкині відділу приготовили і видали 5 поминальних перекусок, один храмовий обід, осінній базар, Великодний чай з випродажем традиційного печива, перепровадило три весільні забави. Добродійний комітет відвідував хворих членкинь у шпиталі.

Відділ склав пожертви — $25.00 на оселю у Кристал Лейку, $20.00 на Музейну фундацію, $15.00 для Тіодор Гай Скул, $25.00 на посуду до кухні. Передплачуємо „Промінь" до шпиталю. Членкині одержують чистоту в церкві і стараються все що потрібне до церкви.

Управа відділу на 1974 рік: голова — М. Молдован, заст. голови — І. Чорнописька, кореспондентка — І. Гарасимюк, касирка — Ф. Маріянчук. Контрольна Комісія — К. Воронюк, В. Ґаврилюк, Н. Пужняк. Добродійний комітет — В. Ґаврилюк і А. Кузик.

Прибутки за минулий рік — 1,617.71 дол., видатки — 447.27 дол., в касі лишилось 1,170.44 дол.

Ірина Гарасмюк, секр.

ПОПРАВКА

В ч. 4, на стор. 8 робимо справлення неточности років життя, бл. п. Семена Куриша — має бути „прожив 35 років і 2 місяці"(а не 32, як було подано.

П. С.

ВЕРНОН, Б. К.
Відділ ім. Св. Ольги

Річні збори відділу відбулися 16-го грудня 1972 в церковній залі. Збори відкрила голова пані Павліна Кіндрачук. Молитву перед зборами провела доброд. О. Мороз. Вшановано пам'ять членкинь, які відійшли у вічність. Предсідницею зборів була пані Іванна Неконечна, секретаркою Настасія Микитюк. Звіти з діяльности відділу здавали членки управи, референтки та голови комітетів.

Членкинь в 1973 році було 41. Відбулось 10 місячних зборів, 2 надзвичайних зборів, 10 засідань заряду. Членки займались прибором церкви на Різдво і Великдень, купували квіти на престіл, ходили під час Різдва з колядою. Членкині приготовили Йорданську Вечерю, Українську вечерю під час міського зимового карнавалу, вечерю на День Батька і на базар. Дали 9 обідів, спільне свячене, храмовий, 3 похоронних, 2 поминальних, прощальний обід для отця і добр. Я. Рибалків і їх родини, та привітальний обід для отця і добр. Н. Мороз.

Улаштовано роковини Лесі Українки, Ольги Кобилянської, Свято Книжки, взяли участь у концерті Шевченка. Відбулось 10 вечерків, шиття, писання писанок і печива пасок, випродаж Великодного печива і ручної роботи на базарі. Давали паски і писанки для старших членів по домах і в шпиталі. Членкині брали участь у „Ґарден Фир" з чого дохід був призначений на потреби шпиталю Мали прощальний вечерок для членкині пані Анастасії Бабіцької, яка виїжджала до іншої місцевости, вшанували 3 членкинь з нагоди уродин 70-ліття. Наш відділ належить до місцевої Жіночої Ради, брали участь у підприємстві для голів організації Жіночої Ради. Хворим членкам висилали квіти і картки побажань виздоровлення. В нас відбувається недільна і рідна школи в яких наші членки беруть активну участь. Того вечора, як була реєстрація дітей недільної школи, о. Н. Мороз провів висвітлення цілої Служби Божої. Учительки недільної школи — Ольга Шумий, Велерія Вахняк, Розалія Бабюк, і Василина Кучер. Учителі Рідної Школи — о. Н. Мороз, п-во П. Кіндрачуки, пані С. Князь і п-во П. Чайковські.

Відділ склав пожертви на такі цілі — на місцеву церкву $1,500.00, на будівлю нової Консисторії УГПЦ 100.00 дол., на Музейний Фонд $40.00, на „Вісник" $50.00, до Централі С. У. К. $15.00, на журнал „Промінь" $52.00, до Т-ва Міського Карнавалу $52.00, на „Сумківець" $10.00, Провінц. Екзекутиви $10.00, до шпиталю „Ґарден Фир" $54.00.

З року 1972 оталось у касі — $444.82. Прибутки у 1973 р. — $4,365.78. Видатки у 1973 р. — $3,431.67, осталось у касі — $1,378.93.

Управа відділу на 1974 р.: Уступивша голова — П. Кіндрачук, голова — С. Князь. 1-ша заст. голови — М. П. Поповичь, 2-га заст. голови — А. Кецкало, секретарка — Н. Микитюк, заст. секр. — К. Ласчук, фінансова секретарка — М. Демко, касирка — Ґ. Бромбергер. Контрольна комісія — Е. Прокопець, К. Слободян і П. Кіндрачук. Сестриці — П. Дмитришин, Н. Чепежук. Господині — К. Лучак, К. Слободян, Г. Пінюк і Н. Чепежук. Комітет Мистецтва, Музею і бібліотеки — П. Гакман, добродійка О. Мороз і П. Кіндрачук; Освіти— П. Кіндрачук, журнала „Промінь" — Н. Микитюк. Привітань — М. Сокол, В. Кучер, і Ґ. Бромбергер. Відвідування хворих — І. Неконечна, К. Ласчук і добродійка О. Мороз, порядків у церкві — Ґ. Бромбергер.

Н. Микитюк, секретарка.

ВИНИЯРД, САСК.
Відділ Доньки України

Річні збори відбулися у Народнім Домі 18 листопада 1973 року о 2:00 годині по полудні. Заст. голови Василина Грушка відкрила збори молитвою. Предсідницею зборів була Василина Грушка, а секретаркою Віра Сеньків. Звіти здавали членкині заряду і комітетів. Діяльність впродовж року відбулося 8 місячних зборів, а двоє засідань заряду. Членкині приготовили осінній базар і два весняних чаї з продажем печива. Приготовили храмовий обід, чотири похоронних обіди, два бенкети, одну весільну вечерю, перекуску після концерту на День Матері. Також вшанували найстаршу маму квітами. Роковини Лесі Українки і Тараса Шевченка вшанували на сходинах. Влаштували прощальний вечерок п-ву Іванишинам. Пані Іванишин бувша наша голова у 1973 році. Брали участь у світовий день молитви. Влаштували свято св. Миколая з перекускою. Дали надгороду для студента у 7 клясі, який найкраще поступив в українськім. Дали жертву до оселі на Кристал Лейку. Дали $425.00 на Народний Дім, $1,200.00 на місцеву церкву.

Фінансовий звіт — осталося в касі з 1972 року $1,895.89, прибутки за рік 1973 — $2,124.22, видатки — $2,654.94. У касі осталось — $1,365.17.

Управа відділу на рік 1974: голова — Василина Грушка, заст. голови — Емілія Калин, секретарка — Віра Сеньків, заст. секр. Софія Пилипів, касирка — Єлисавета Поповичь. Контрольна Комісія — Анна Салій, Соня Пилипів, Стефанія Кушнірук. Господині — Юлія Дмитрук, Аниля Сторож, Емілія Калин, Стефанія Кушнірук. Сестриці — Софія Пилипів, Софія Кушнірук. Комітет від хворих — Софія Кушнірук і Софія Пилипів. На закінчення нововибрана голова подякувала членкиням та попросила всіх до дальшої співпраці.

Віра Сеньків, секр.

АЙТУНА, САСК.
Відділ ім. Св. Кн. Ольги

Річні збори жіночого товариства Св. Княгині Ольги відбулися в Ровз Ґарден залі 6-го листопада о 8 год. вечором. Голова пані Е. Козій відкрила збори співом „Царю Небесний", однохвилинною мовчанкою вшанували тих членкинь, які відійшли від нас у вічність. Предс. зборів була пані М. Березюк, секр. була пані М. Мартинюк.

Голова пані Е. Козій подякувала членкиням за їх співпрацю в минулім році, який був успішний Слідували звіти секр. та касирки.

Впродовж року відбулося 10 місячних зборів. Членкині улаштували День Матері, різдвяний концерт, храмовий обід, приготовляють весільні вечері, бенкети, мали два випродажі печива — одне перед Великоднем і перед Різдвом, дають похоронні обіди, замість квітів на могилу помершим посилають жертви на інституції, ходили колядувати на церкву, дали вечерю під час Осінного базару.

Фінансовий звіт — осталось в касі 1972 — $1,229.60, прибутки за рік 1973 — $5,584.04, видатки — $2,925.25, осталось в касі — $3,888.39.

Управа на рік 1974: голова — Павлина Сменюк, заст. голови — Параня Кривий, кор. секр. — Софія Давидюк, касирка — Марія Мартинюк, реф. „Променя" — Марія Березюк, О. Гупка — контрольор. Сестриці — А. Козій, Лецюк Мачула та Деркач. Жіноче тов. бажає редакторці Наталі Когуській та журналові „Промінь" як найкращих успіхів в році 1974 і на будуче. **Софія Давидюк, секр.**

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

СУНИЦЯ-ЧУДОДІЙНИЦЯ

Коли потроху починає спадати яскравість весняного буйноцвіття і вступає літо, зігріта лагідними променями сонця й напоєна рясними дощами земля приносить перші дарунки свої — смачні ягоди.

Суниці здавна принадні людям усякого віку. А найбільш ласі до них діти. Ніжні, ароматні, приємні на смак свіжі плоди — чудовий, надзвичайно корисний, дієтичний продукт. Вживають їх переважно свіжими. А про запас готують всячину: соки, сиропи, компоти, джеми, варення; виготовлене з них вино має тонкий приємний аромат і чудовий смак.

Ласуйте на здоров'я першими дарунками літа, але не зайвим буде пам'ятати: суниці — то не тільки ласощі, а й чудові ліки! Споживаючи їх, ви зцілюєте свій організм, бо суниці, як показує багатий досвід медицини, надзвичайно благотворно діють при хворобах нирок, зокрема при ниркових каменях, захворювання печінки й жовчних шляхів. Ними лікують катари шлунку та інші хвороби шлунково-кишкового тракту. Спосіб вживання найпростіший: їсти ягоди досхочу.

Багатий народний досвід лікування переконливо доводить ефективність суниць як в'яжучого, сечогінного, кровоочисного й оздоровного засобу. Ягоди поліпшують обмін речовин в організмі, регулюють функціональну діяльність шлунково-кишкового тракту, а також є протизапальним та жовчогінним препаратом.

Суниці дуже багаті вітамінами. У свіжих плодах міститься в значній кількості вітамін С, каротин (провітамін А), вітаміни B^1, B^2, К, РР. Крім того, в ягодах та листі суниць наявна ціла низка органічних кислот. Велика кількість наявних у цій рослині ароматичних та інших речовин сприяє кращому засвоєнню їжі в організмі людини.

Суничний сезон досить короткий — 3-4 тижні. Проте регулярне вживання ягід у сезон протягом двох-трьох років може в багатьох випадках замінити курортне лікування, яким не завжди і не всім є можливість скористатися. Знавець народної медицини Е. А. Носаль наголошував, що якби всі подагрики, хворі на виразки й катари, всі, хто страждає від каменів у жовчних шляхах і нирках, кому завдає клопоту сечовий міхур і селезінка, перед від'їздом на курорт могли пройти курс правильного домашнього лікування суницями, то ефект від курортного лікування був би значно більшим.

Особливо корисні суниці дітям. Крім усього, вони сприяють видаленню глистів.

В давнину суниці використовували і як косметичний засіб. Тодішні красуні змащували розтертими свіжими ягодами лице на ніч, що надавало шкірі свіжости й оксамитности. Суничним соком виводили ластовиння й лишаї.

Григорій Смик,
кандидат біологічних наук.

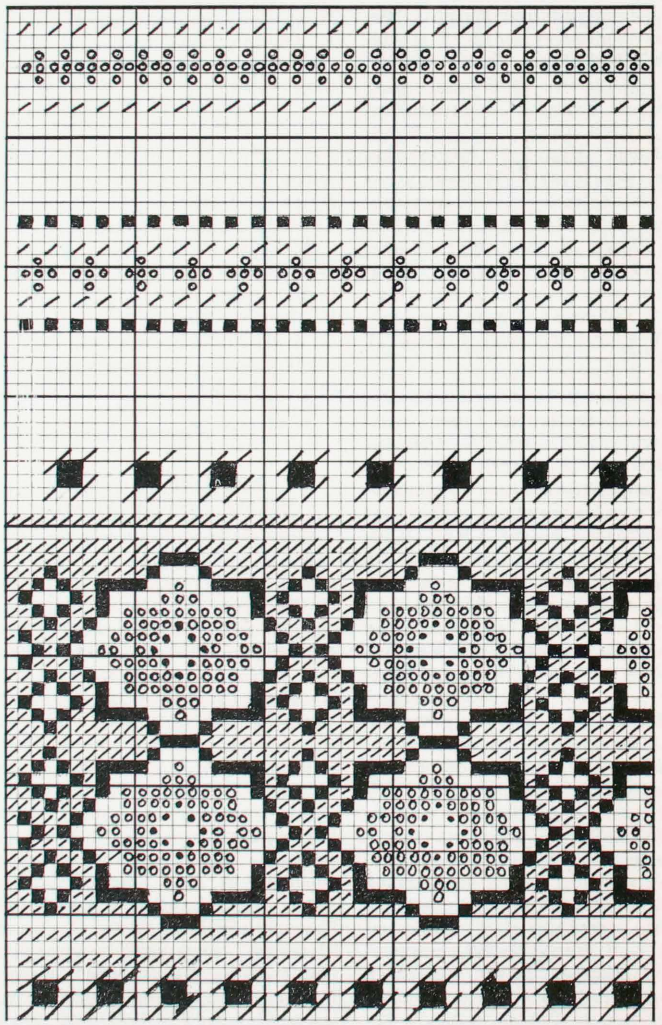

Прегарна вуставка зо збірки О. Бачинської з Стрия. Походить цей взірець з села Стриганці в Товмаччині. Цілий взір, так і його мотиви можна примінити до інших ручних робіт, напр. широкий взір надається до рушника, вузькі смужки до дитячої або чоловічої сорочки. Барви ниток DMC: ■ — чорна, / — червона 321, o — бордо 902, . — зелена 905.

СУК Музей, Торонто філія.

І нормальній шкірі потрібні маски

Косметичні маски пом'якшують, живлять, очищують шкіру.

Готувати суміш для маски краще безпосередньо перед процедурою. Всі компоненти мають бути свіжими. Волосся треба закрити хустинкою з цупкої тканини, поліетилену чи клейонки. Обличчя і шию помити водою чи протерти лосьйоном або рідким кремом для нормальної шкіри. Можна зробити пульверизацію водою, відваром лікувальних трав і рослин, фруктово-овочевими соками. Добре на кілька хвилин покласти гарячий компрес.

Маску треба наносити на шкіру паличкою з накрученою на неї ватою. Повіки залишити вільними від маски. Їх треба змазати кремом. А тепер лягайте, розслабте м'язи. Читати і розмовляти не можна. Через 15—20 хвилин маску обережно зняти ватним тампоном, змоченим теплою водою.

Маски — дуже ефективна процедура, хоч позитивна дія їх на шкіру й короткочасна. Тому їх рекомендується проводити курсами (від 8 до 20), повторюючи через певні проміжки часу.

Для нормальної шкіри рекомендуються такі маски.

Жовтково-олійна (живильна): один жовток розтерти з олією (оливковою, кукурудзяною, соняшниковою) покласти на обличчя і шию. Зверху прикрити марлею чи ватою. Тривалість процедури — 20 хвилин. Курс — 10 масок, робити їх краще через день.

Дріжджова (тонізуюча): третину пакетика дріжджів розвести молоком до густоти сметани. Покласти на обличчя тонким шаром на 20—25 хвилин.

З трав і насіння: Суріпка, шавлія, ромашка зменшують подразнення. Ромашка, крім того, тонізує і пом'якшує шкіру, кріп поліпшує обмін речовин у клітинах. Годиться також м'ята, листя мальви і горіхів, лляне насіння, бузина, пелюстки троянд та ін. Для маски взяти по чайній ложечці сухих квітів, розтерти в порошок, додати половину чайної ложечки борошна, залити кип'ятком. Коли утвориться густа кашка, покласти на обличчя на 20 хвилин.

Фруктово-овочева (очищує, освіжає, відбілює обличчя). Фрукти і овочі подрібнити ножем з нержавіючої сталі чи протерти на тертці. Кашкоподібну масу покласти на обличчя на 15 - 20 хвилин. Використовують також свіжі соки в чистому вигляді або в суміші з невеликою кількістю гліцерину.

Цитриновий (тонізує і відбілює шкіру). Лимон розрізати на скибочки, залити горілкою, залишити на тиждень. Змочити настоєм вату і покласти її на обличчя тонким шаром. Тримати 20—25 хвилин, змочуючи час від часу вату настоєм.

Вітамінні маски бажано робити щодня або через день. На курс — 20 процедур.

В. Шалупенко,

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STICHES

Опрацювала Анастасія Рурик

Це вже друге видання про вишивки і стіби в англійській мові. Багато ілюстрована 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюсрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, ниток. Взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторін друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Ціна $6.00

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
A-25 11024 - 82 Ave. Edmonton, Alta
T6G 0T2.

„ВИДАТНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ"

Цікава змістом, цінна історичним минулим, в якім насвітлено найбільш видатні постаті українських жінок дала нам авторка працю, а зокрема в 1000-ліття смерти Великої Української Княгині Ольги, якій присвячено поважну частину в розділі книжок доби. Головні розділи книжки:

Жінки княжої доби
Українські жінки Литовсько-Польської доби
Жінки доби Гетьманщини
Українські жінки XIX—XX ст.

Книжка дуже гарно видана, на дорогім папері, багато ілюстрована в мистецькій полотняній оправі. Стор. 160. **Ціна . . $6.00**
Замовляти в Союзі Українок Канади на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
A25 11024—82 Ave. Edmonton, Alberta
T6C 0T2.

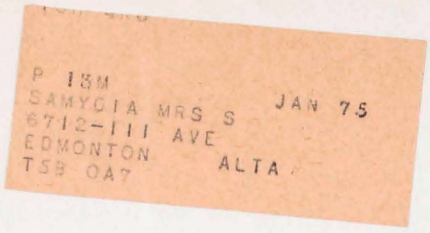

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ „ПРОМЕНЯ"

Едмонтон, Алта. — Відділ при Катедрі Св. Івана, реф. д-ка Марія Хом'як при помочі Е. Верхомин С. Пауш і О. Лукомської переслала до редакції журнала $408.00 на передплати відновлені й нові, дари на прес фонд і нев'янучі вінки, та ввесь прихід з чаю в користь журнала в сумі **$127.00**

Саскатун, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. Р. Петращук на передплати $280.00 і з нагоди свята членства на прес фонд **$125.65**

Виндзор, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. Е. Щепанська на передплати $42.00, з нагоди Ювілею товариства й розігравки на прес фонд **$78.00**

Ванкувер, Б. К. — Відділ ім. Л. Українки, реф. П. Клюкевич на передплати $24.00,(з свята Л. Українки на прес фонд **$69.00**

Йорктон, Саск. — Відділ ім. О. Пчілки, реф. Анна Головка на передплати $30.00, д-ка М. Стеценко на прес фонд **$52.00**

Норт Бетлфорд, Саск. — Відділ ім. О. Пчілки, реф. д-ка Галя Зузак на передп. $18.00, з свята „Героїнь" **$40.25**

Торонто, Онт. — Відділ ім. Княгині Ольги, Ю. Головата переслала **$25.00**

Давфин, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Білоус на передплати $102.00 і на пресовий фонд журнала **$25.00**

Монтреал, Кве. — Відділ „Доньки України" з нагоди 70-ліття з дня народження членки Марії Байдак, С. Кульба переслала **$20.00**

Вегревил, Алта. — Відділ ім. Княгині Ольги, О. Мельничук переслала **$20.00**

Бирлингтон, Онт. — Збірка з приводу смерти бл. п. Григорія Романа **$20.00**

Вернон, Б. К. — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. Н. Микитюк на передплати $48.00, на прес. фонд журнала **$15.00**

Тандре Бей, Онт. — Відділ ім. О. Басарабової, І. Гаркот переслала **$19.00**

Гримзбі, Онт. — Відділ ім. Княгині Ольги ,д-ка А. Міненко на передплати $23.00, Т. Лиса з посвячення дому на прес фонд **$15.00**

Виндзор, Онт. — Іванна Римар переслала з похорону, бл. п. А. Підручної **$15.00**

Гамільтон, Онт. — Відділ Комітету Українок Канади, С. Фесяк переслала **$5.00**

— — — — —

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ

Пані:	Д-ка Савеля Рибалка — Реджайна, Саск.	$25.00
	Марія Вавринюк — Едмонтон, Алта	20.00
	Катерина Ільків — Едмонтон, Алта.	20.00
	Зеновія Зміївська — Тандер Бей, Онт.	10.00
	П-во А. і Д. Глуханюки — Тандер Бей, Онт., з нагоди 60-ліття подружнього життя зложили дар на пресовий фонд журнала „Промінь"	10.00
	Варвара Печарська — Вакав, Саск.	5.00
	Марія Осадчук — Мелфорт, Саск.	5.00
	Катерина Маліцька — Норт Белфорд, Саск.	5.00
	С. Чубей — Роза, Ман.	5.00
	Марія Ґаук — Едмонтон, Алта.	5.00
	Ольга Ганночко — Едмонтон, Алта.	5.00
	Тетяна Лазарович — Едмонтон, Алта.	5.00
	А. Паранич — Едмонтон, Алта.	5.00
	Т. Синьків — Ґарленд, Ман.	5.00
	Юстина Федейко — Гай Левел, Алта.	5.00
	С. Степанюк — Мисисага, Онт.	5.00
	Іванна Дженис — Едмонтон, Алта.	5.00
	Н. Н. — Кемсак, Саск.	5.00
	Варвара Кузьменко — Торонто, Онт.	4.00
	Н. Г. Шевчук — Винярд, Саск.	4.00
	Текля Візнюра — Торгилд, Алта.	4.00
	Д-ка Анна Критюк — Виловдейл, Онт.	4.00
	Оксана Гунько — Монтреал, Кве.	4.00
	Анна Сташко — Торзбі, Алта.	4.00
	Марія Ґургула — Виндзор, Онт.	4.00
	Мрія Трач — Виндзор, Онт.	4.00
	П. Прокопів — Едмонтон, Алта.	4.00
	М. Добровольська — Торонто, Онт.	4.00
	С. Кукурудза — Скарборо, Онт.	4.00
	С. Журавецька — Де Па, Ман.	4.00
	Зеня Гавриш — Етобіко, Онт.	4.00
	С. Григоряк — Мейпл. Онт.	4.00
	С. Ґриба — Кадворт, Саск.	4.00

По 3.00 дол. — Пані: Н. Белзюк — Маринвил, Алта., Марія Клепачівська — Зайон, Ілл., М. Болусмяк — Виловдейл, Онт., Н. Кобильник — Келґарі, Алта., Тамара Чорній — Сарнія, Онт.

По 2.00 дол. — Пані: Г. Веньгер, Е. Щепанська — Виндзор, Онт., А. Павлик — Вінніпеґ, Ман., Марія Костюк — Ту Гилс, Алта., М. Школяр — Едмонтон, Алта., В. Штихно — Лашін, Кве., Л. Пасиник — Ватерфорд, Онт., Марія Кузик — Давфин, Ман., Ольга Сеньчук — Виндзор, Онт., П. Ткаченко — Монтреал, Кве., Стефанія Мицкан — Сіба Біч, Алта.

По 1.00 дол. — Пані: А. Кіпибіда — Монтреал, Кве., М. Петрусенко — Четам, Онт., Ю. Криворучка — Гамільтон, Онт., А. Семотюк, Д. Міхоцька — Вінніпеґ, Ман., Д. Будзінська — Брендон, Ман., С. Семенців — Ошава, Онт.

— — — — —

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Пані:	П. Крокош — Оттава, Онт.	1
	С. Ґриба — Кадворт, Саск.	1
	Анна Граблюк — Торонто, Онт.	1
	О. Юсипчук — Едмонтон, Алта.	1

Зголосилась безпосередньо за журналом:
Т. Ільчук — Чиливек, Б. К.

Щиро дякуємо всім працівникам у користь журнала й всім жертводавцям за щедрі дари.

Управа Головного Музею Союзу Українок Канади має на складі велике число листівок (hasty notes) на продаж по зниженій ціні — 10 карток у пачці — 1.00 дол. за пачку. Замовлення слати на адресу Музею:

Ukrainian Arts and Crafts Museum
1240 Temperance Street
Saskatoon, Saskatchewan